

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Poplatková politika bank v České republice

Vypracovala: Tereza Šídlová

Vedoucí práce: Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

České Budějovice 2019

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUĎEJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza ŠÍDLOVÁ**
Osobní číslo: **E16225**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Poplatková politika bank v ČR**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je posouzení významu poplatků v hospodaření bank a komparace poplatkové politiky bank v ČR.

Osnova:

1. Bankovní sektor
2. Bankovní poplatky
3. Bankovní sektor a jeho regulace v ČR
4. Význam poplatků na hospodaření bank
5. Srovnání vybraných bankovních poplatků mezi největšími bankami v ČR

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

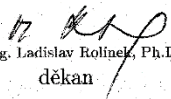
Seznam odborné literatury:

- Mejstřík, M., Pečená, M., & Teplý, P. (2014). *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum.
- Jílek, J. (2013). *Finance v globální ekonomice*. Praha: Grada Publishing.
- Polouček, S. (2013). *Bankovníctví (2. vydání)*. V Praze: C. H. Beck.
- Revenda, Z., Mandel, M., Kodera, J., Musilek, P., & Dvořák, P. (2012). *Peněžní ekonomie a bankovníctví (5. aktualizované vydání)*. Praha: Management Press.
- Mishkin, F. S., Matthews, K., & Giuliodori, M. (2013). *The economics of money, banking and financial markets (European edition)*. Harlow: Pearson.

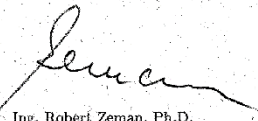
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Tomáš Volek, Ph.D.
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 20. ledna 2018

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2019

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (6)
370 05 České Budějovice
IČ 600 73 658, DIČ CZ60076658

Ing. Robert Zeman, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. února 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Tereza Šídllová

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Tomášovi Volkovi, Ph.D. za odborné rady a připomínky, které mi poskytl při konzultacích a při zpracování mé bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	TEORETICKÁ ČÁST	4
2.1	Pojem Bankovníctví.....	4
2.1.1	Funkce bankovního systému.....	4
2.1.2	Ostatní funkce	4
2.1.3	Banka	5
2.1.4	Udělení licence	5
2.1.5	Historický vývoj bank v ČR	6
2.2	Regulace na českém trhu	8
2.2.1	Struktura bankovní regulace	8
2.3	Členění bank dle různých kritérií.....	10
2.3.1	Banky a zahraniční pobočky vzniklé a zaniklé v období 2010-2018	10
2.3.2	Rozdělení dle velikosti za období od 2010-2018.....	10
2.3.3	Rozdělení dle vlastnictví za období 2010-2018.....	11
2.3.4	Rozdělení dle druhu klientely	11
2.3.5	Rozdělení dle produktu	11
2.4	Monetární (měnová) politika	13
2.4.1	Funkce centrální banky	13
2.4.2	Nástroje centrální banky	14
2.4.3	Funkce České národní banky	14
2.5	Výnosy a náklady banky	15
2.5.1	Výnosy	15
2.5.2	Náklady.....	16
2.6	Poplatky a jejich členění	17
2.6.1	Členění základních poplatků.....	17
3	METODIKA	21
3.1	Cíl.....	21
3.2	Data.....	21
4	PRAKTICKÁ ČÁST	22
4.1	Vybrané bankovní společnosti.....	22
4.1.1	Analýza úrokových nákladů a výnosů	24
4.1.2	Analýza nákladů a výnosů z poplatků	28

4.1.3	Podíl čistého úrokového výnosu, čistého výnosu z poplatků a provizí a ostatních výnosů na provozním výnosu každé společnosti	33
4.1.4	Poplatky za klienta	34
4.1.5	Vymezení bankovních poplatků dle bankovních společností	36
4.1.6	Hodnocení běžných bankovních účtů – modelový příklad	42
5	ZÁVĚR.....	45
I.	SUMMARY.....	47
II.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
III.	SEZNAM SCHÉMAT, TABULEK A GRAFŮ.....	50

1 ÚVOD

Bakalářskou práci na téma poplatková politika bank v České republice jsem si vybrala především na základě vlastní zkušenosti a aktuálnosti tohoto tématu. V dnešní době, kdy je bezhotovostní platební styk preferován mnohem více než kdy dříve, se lidem otevírají nové možnosti, jak se svými peněžními prostředky mohou nakládat. Banky na tento trend reagují tak, že do svých portfolií zahrnují mnoho nových služeb a produktů, tak aby pokryly preference svých klientů.

Vzhledem k tomu, že na bankovním trhu je velká konkurence mezi bankovními společnostmi, je v jejich zájmu služby a produkty nabízet tak, aby měl potenciální klient jasnou volbu. Jedním z takových nástrojů jsou právě poplatky.

První kapitola teoretické části je zaměřena na obecný pojem bankovníctví, funkce banky, podmínky pro udělení licence a v závěru kapitoly je popsán historický vývoj bankovníctví na území České republiky. Další kapitola se věnuje regulaci na bankovním trhu a její struktuře. Dále je znázorněno rozdělení banky dle různých kritérií, např. členění dle velikosti, vlastnictví, druhu klientely apod. V následující kapitole je obecně zmíněna monetární politika, její funkce a nástroje. Ostatní kapitoly jsou zaměřeny na členění nákladů a výnosů banky a v neposlední řadě na charakteristiku vybraných bankovních poplatků.

Praktická část se zabývá analýzou současné situace poplatkové politiky na bankovním trhu. Dále se zabývá porovnáním poplatků u stejných služeb a produktů mezi čtyřmi bankami, které působí v rámci České republiky, a nakonec je zhodnocen jejich samotný vývoj. V rámci této práce je cílem též poukázat na vývoj čistého úrokového výnosu a čistého výnosu z poplatků a provizí. Důvodem je důležitost těchto ukazatelů z hlediska podílu na provozním výnosu bank. V neposlední řadě je provedena analýza počtů klientů. Záměrem je zjistit, jak se jeden klient průměrně podílí na výnosu z poplatků, tedy kolik průměrně zaplatí na poplatcích ročně. V závěru je analýza běžných účtů, které jsou hodnoceny bankami nabízeny. Touto analýzou lze vyhodnotit, která banka je z hlediska poplatků pro klienty nejvýhodnější.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Pojem Bankovníctví

Bankovníctví v dnešní době patří mezi nejvýznamnější odvětví, a právě v tržní ekonomice zastává velmi důležité místo. Bez bankovního systému by ekonomika nebyla schopna pokroku a nemohla by se zdokonalovat.

Bankovníctví a ekonomika mají úzký vzájemný vztah. To je důvod, proč se ve vyspělé ekonomice setkáváme s vyspělým bankovním systémem.

Další faktor, který utváří tento vztah, jsou peníze. Trh je místo, kde se setkává prodávající s kupujícími a následně dochází k prodeji a koupi. K těmto úkonům patří bez pochyby peněžní prostředky. Stejnou funkci zastává i bankovní systém. Mezi jeho hlavní činnost patří obchod a operace s volnými peněžními prostředky.

V současné době existuje v České republice tzv. dvoustupňový bankovní systém. Tato struktura se vyznačuje tím, že na českém trhu nalezneme centrální banku a vedle ní řadu obchodních bank. U nás jako centrální banka působí od roku 1993 Česká národní banka. (*“Bankovní statistika“*)

2.1.1 Funkce bankovního systému

- Emise bezhotovostních peněz
- Zajištění ziskovosti
- Zprostředkovatelské služby
- Vkladové a úvěrové služby
- Zpracování informací
- Překonávání nejistoty a risk management
- Ostatní služby (např. operace se směnkami)

2.1.2 Ostatní funkce

- Finanční makléřství
- Platební styk
- Obstarávání inkasa
- Investování do cenných papírů na vlastní účet
- Poskytování záruk (*“Zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách“*)

2.1.3 Banka

Na začátku mé práce je potřeba vymezit základní definice banky:

- Vnímání banky z pohledu finančního zprostředkovatele či depozitní instituce, jejichž úkolem je shromažďovat volné peněžní prostředky a posléze je poskytovat formou půjček dalším subjektům.
- Banka je definována jako úvěrová instituce, která je dána směrnicí Evropského parlamentu a Rady Evropské unie. Mezi její činnosti patří přijímání vkladů a jiných prostředků od veřejnosti a následné poskytování úvěrů.
- Dle Zákona o bankách (č.21/1992 Sb.) je banka právnickou osobou, jejíž sídlo je v České republice a je založena jako akciová společnost. Tato společnost přijímá vklady a poskytuje úvěry. (*Mejstřík, Pečená & Teplý, 2014*)

2.1.4 Udělení licence

V České republice mohou svou činnost provozovat pouze bankovní instituce vedené jako akciová společnost, které získaly platnou licenci. Tuto licenci banka získává od České národní banky po splnění určitých podmínek.

Nejprve musí bankovní instituce podat žádost. Tato žádost má být písemná a má obsahovat základní informace o žadateli a následně i důvody podání žádosti. Mimo jiné by měl být zmíněn i záměr a obchodní plán banky spolu s charakteristikou trhu, na kterém bude bankovní instituce působit.

Licence nesmí být udělena osobám trestně stíhaným v souvislosti s majetkem nebo bankovní činností. (*“Zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách“*)

Podmínky, které musí banka splnit:

- Minimální výše základního kapitálu je 500 mil. Kč
- Splacení základního kapitálu v plné výši
- Průhledný a nezávadný kapitál a další finanční zdroje banky, jejich dostatečnost a vyhovující skladba
- Důvěryhodnost a způsobilost osoby, které se licence uděluje
- Technické a organizační předpoklady pro výkon činnosti banky
- Průhlednost osob, která jsou blízce propojeni s bankou
- Sídlo banky musí být na území České republiky
- Minimální počet zaměstnanců je stanoven na 3 fyzické osoby, které uskutečňují činnost dle příkazu a zastávají výkonnou řídicí funkci a jsou členy jejího statutárního orgánu nebo správní rady.
- Důvěryhodnost a odborná způsobilost členů statutárního orgánu, členů správní rady a členů dozorčí rady
- Obchodní plán musí vycházet z navrhované strategie činnosti banky podložený reálnými ekonomickými kalkulacemi (*“Licencování“*)

2.1.5 Historický vývoj bank v ČR

Na území České republiky byl zaznamenán vznik bankovního odvětví počátkem 19. století. V této době se na našem území vyskytovaly především rakouské banky nepodporující rozvoj českého podnikání. To bylo hlavním důvodem vzniku nových bank. (*Pospíšil, Hobza & Puchinger, 2006*)

Roku 1824 byla v Praze vybudována Česká spořitelna založena českou aristokracií a posléze roku 1847 zde působila i rakouská pobočka zvaná National Bank. Tyto události i po dalších několika let vedly k zavedení dalších bank a jejich poboček na českém trhu. Mezi zmiňované patří i Živnostenská banka z roku 1868.

Mezi lety 1873–1883 nedošlo k významnému posunu z hlediska vzniku nových bank. Odhaduje se, že v tomto období vzniklo přibližně 6 bank, které ovšem nebyly národnostně české a 99 bank mezitím zkrachovalo. Roku 1883 vznikla státní poštovní spořitelna, která byla významná hlavně díky zájmu o menší úvěry. (*Polouček, Hobza & Puchinger, 2006*)

V roce 1898 vznikla v Praze Česká průmyslová banka, která svou činností měla podporovat investice do průmyslové výroby. O pět let později byla založena jako centrála ostatních českých spořitelních ústavů Ústřední banka českých spořitelien. (*Jindra, Jakubec & Puchinger, 2015*)

Počátkem 20. století došlo k obratu a celkovému zlepšení. Bankovní sektor byl stabilní a nebyl ohrožován neúspěchy některých bank, které v této době na českém trhu působily. S celkovým zlepšením došlo k rozvoji další činnosti ve finanční sféře. Tato činnost byla přínosem hlavně pro obyvatelstvo, které mělo zájem o spoření a úvěrování. Tuto činnost zastřešovaly např. veřejné spořitelny, spořitelní spolky, občanské záložny a okresní hospodářské záložny. (*Pospíšil, Hobza & Puchinger, 2006*)

V roce 1918 byl Československý stát nucen řešit mnoho problémů ve finanční sféře. Jedním z problémů bylo vytváření měny nového státu. Nejdůležitějším krokem bylo vybudování centrální banky známé jako Československá národní banka. Mezi její pravomoci patřilo vydávat bankovky a udržovat směnný kurz vůči zahraničním měnám. K zahájení činnosti došlo 1. dubna 1926, jako guvernér zde působil V. Pospíšil.

Na počátku vzniku republiky na našem území působilo 301 obchodních akciových bank. Tento počet se dlouho na našem trhu neudržel a klesl na pouhých 114 bank. Především z důvodu probíhající krize. V roce 1938 na českém trhu působilo 120 bank a bankovních

domů. Významné zastoupení zde měla Živnobanka, která byla zajímavá hlavně pro podnikatele a drobné živnostníky.

V tomto období docházelo k převodu akciového kapitálu českých bank pod německé vlastníky. Část bank byla donucena k okamžité likvidaci a později přestala probíhat činnost i menších peněžních ústavů. Dne 24. října 1945 došlo ke znárodnění akciových bank a soukromých pojišťoven. (*Polouček, Hobza & Puchinger, 2006*)

Roku 1950 proběhlo zrušení Československé národní banky, kterou nahradila Státní banka československá. Posléze došlo ke sloučení finančních ústavů, které představovaly Národní banku československou, Slovenskou Tatrabanku, Živnostenskou banku a Poštovní spořitelnu. (*“Historie ČNB”*)

Od 1. ledna 1990 se postupně vytvářel dvoustupňový bankovní systém. Bylo zde zaznamenáno pouze 5 bank. Na počátku roku 1992 zde již působilo 24 bank a došlo ke vzniku dvou zákonů:

- Zákon č.21/1992 Sb., o bankách (platný od 1. února 1992)
- Zákon č.22/1992 Sb., o Státní bance československé (*Pospíšil, Hobza & Puchinger, 2006*)

Mezi lety 1993 až 1997 docházelo ke kolísavým změnám ve vzniku nových bank, a to zejména díky regulaci ze strany centrální banky. Koncem roku 2005 bylo zaznamenáno na české trhu 36 bank a poboček zahraničních bank. (*Polouček, Hobza & Puchinger, 2006*)

Na konci roku 2018 na českém trhu působilo 50 bank a zahraničních poboček, vyjma České národní banky. (*“Historie ČNB”*)

2.2 Regulace na českém trhu

Pro regulace platí dva základní pojmy, důvěryhodnost a stabilita, díky kterým je naše ekonomika schopna vzrůstu. Tyto dvě podmínky nelze zajišťovat pouze tržními mechanismy a je nutné je řádně regulovat formou pravidel, která zejména označujeme jako právní předpisy.

Mezi hlavní důvody bankovní regulace patří zajištění stability bankovního sektoru, která je klíčová pro stabilitu ekonomiky. Dalším důvodem je existence asymetrických informací, například kdy klienti nemají dostatečné informace k posouzení rizikovosti obchodů s bankou. A v neposlední řadě specifická bankovních činností. Zmíněné důvody je potřeba zabezpečit prostřednictvím nastavení podmínek, které zajišťuje právě bankovní regulace.

Samostatné fungování poté zajišťuje dohled nad kapitálovým trhem, v rámci, kterého dochází ke zvýšení důvěry investorů vůči bankám.

Dle České národní banky můžeme hovořit o podpoře zdravého rozvoje a transparentnosti, o konkurenceschopnosti, o ochraně investorů a o posílení důvěry z hlediska veřejnosti. (*“Bankovní statistika“*)

Cílem regulace na českém trhu je tedy zajištění stability a ochrana účastníků na trhu. (*Kašparovská, Jakubec & Puchinger, 2006*)

2.2.1 Struktura bankovní regulace

Regulace vstupu do bankovní sféry

- Splnění podmínek pro získání licence
- Splnění výše vkladu základního kapitálu
- Splnění právní formy vlastnictví
- a další

Dohled nad užíváním pravidel a činnostmi banky

- Přiměřenost základního kapitálu
- Důvěryhodnost obchodu
- Maximální výše poskytnutých úvěrů
- a další

Povinné pojištění vkladů

- Zajištění důvěryhodnosti
- Snížení rizikovosti
- a další

Poskytování úvěrů centrální bankou

- Žádost obchodní banky o úvěr v případě, že má problémy s likviditou a jiným způsobem úvěr získat nemůže. (*Ptatscheková, & Dittrichová, 2013*)

2.3 Členění bank dle různých kritérií

2.3.1 Banky a zahraniční pobočky vzniklé a zaniklé v období 2010-2018

Tabulka 1: Banky vznik /zánik

Rok	Banky celkem	Vzniklé v tomto období	Zaniklé v tomto období
2010	41	2	0
2011	44	3	0
2012	43	1	2
2013	44	2	1
2014	45	1	0
2015	46	2	1
2016	45	1	2
2017	46	4	3
2018	50	4	0

Zdroj: "Počty subjektů", vlastní tvorba

V tabulce č. 1 je zaznamenán vývoj bank na českém trhu za období od roku 2010 do roku 2018. Nejnižší počet bank na českém trhu byl v roce 2010. Naopak nejvyšší počet bank na českém trhu byl zaznamenán na konci roku 2018.

2.3.2 Rozdělení dle velikosti za období od 2010-2018

Tabulka 2: Banky dle velikosti

Rok	Velké banky	Střední banky	Malé banky
2010	4	4	9
2011	4	6	8
2012	4	8	6
2013	4	8	6
2014	4	8	6
2015	4	8	6
2016	4	5	8
2017	4	5	9
2018	4	5	9

Zdroj: "Počty subjektů", vlastní tvorba

Rozdělení lze klasifikovat i na základě velikosti banky. V takovém případě banky rozdělujeme na malé, střední a velké.

- Od roku 2016 za velké banky považujeme takové banky, které mají bilanční sumu větší než 10 % z celkového objemu bilanční sumy připadající bankovnímu sektoru.
- Za střední banky považujeme takové banky, které mají bilanční sumu mezi 2 až 10 % z celkového objemu bilanční sumy připadající bankovnímu sektoru.

- Za malé banky považujeme takové banky, které mají bilanční sumu menší než 2 % z celkového objemu bilanční sumy připadající bankovnímu sektoru. (“Základní ukazatele banky”)

2.3.3 Rozdělení dle vlastnictví za období 2010-2018

Tabulka 3: Banky dle vlastnictví

Rok	Státní účast	Česká účast	Zahraniční účast
2010	2	6	14
2011	2	6	15
2012	2	6	15
2013	2	6	15
2014	2	6	15
2015	2	6	15
2016	2	6	14
2017	2	7	14
2018	2	7	14

Zdroj: “Počty subjektů“, vlastní tvorba

- Banky se státní účastí jsou takové banky, které mají podíl na základním kapitálu vyšší než 50 %, rozhodujícím akcionářem je zde stát.
- Banky s rozhodující českou účastí jsou takové banky, které mají podíl na základním kapitálu vyšší než 50 % české subjekty vyjma státního podílu.
- Banky s rozhodující zahraniční účastí jsou takové banky, které mají podíl na základním kapitálu vyšší než 50 % zahraniční subjekty. (“Základní ukazatele banky”)

2.3.4 Rozdělení dle druhu klientely

- Retailová banka
 - Zaměřeni na produkty určené pro fyzické osoby. Na českém trhu se jedná především o velké banky anebo banky, které na českém trhu nově vznikají.
- Wholesalová banka
 - Zaměřeni na korporátní klientelu. Běžně se jedná o banky zahraniční.
- Privátní banka
 - Zajištění služeb pro fyzické osoby, kteří disponují vysokým jměním. Tyto banky často poskytují investiční služby. (Půlpánová, 2007)

2.3.5 Rozdělení dle produktu

- Rozvojová
 - Podpora malých a středních podnikatelů formou zvýhodněných úvěrů a poskytovaných záruk.
- Hypoteční banka
 - Zaměřeno na poskytování hypotečních úvěrů. Jsou typické v institucionálně zaměřených sektorech.

- Direct banka
 - Zaměření na moderní způsoby bankovníctví, tzn. prostřednictvím telefonu či internetu. Pro tento druh banky je typické, že je spojena s nízkým počtem poboček a tím dochází k redukci nákladů. Výhodou jsou tedy i nízké poplatky pro klienty.
- Ex-Im banka
 - Banka je ve vlastnictví státu. Zaměření na export, import a zvýšení povědomí o své zemi v zahraničí. Podporuje tak konkurenceschopnost ekonomiky na území České republiky.
- Stavební spořitelna
 - Jedná se o druh úvěrové instituce, která se řídí Zákonem č. 96/1993 o stavebním spoření. Je oprávněna vykonávat jen takové činnosti, které jsou stanoveny zákonem, tzn. přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a poskytování příspěvkům (fyzickým osobám) účastníkům stavebního spoření.
- Investiční banka
 - Zaměření na investiční bankovníctví. Především se jedná o činnosti spojené s cennými papíry. (*Půlpánová, 2007; Revenda, 2011*)

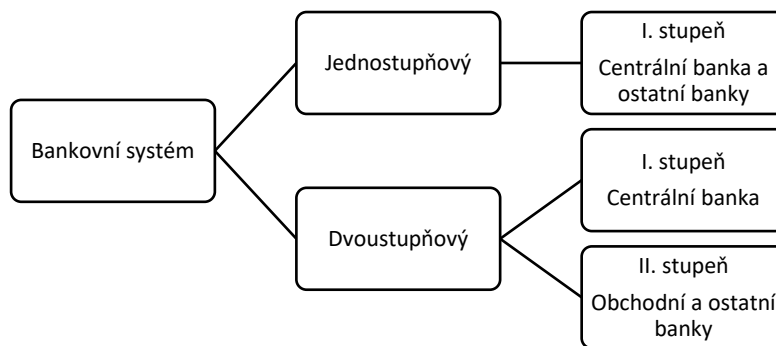
2.4 Monetární (měnová) politika

Cílem monetární politiky je dostatečná regulace centrální bankou tak, aby ve výsledku ovlivnila inflaci a nezaměstnanost. Těchto cílů dosahuje regulací krátkodobých úrokových měr. (Jílek & Dittrichová, 2013)

Mezi nejvýznamnější složky na finančních trzích po celém světě patří centrální banky a státní orgány odpovědné za měnovou politiku. Aktivity centrálních bank ovlivňují úrokové sazby, výši úvěrů a peněžní zásoby. Přímou tak dopadají nejen na finanční trhy, ale působí i na již zmiňovanou inflaci. (Mishkin, Matthews & Giuliadori, 2013)

V České republice existuje bankovní systém, kde základ tvoří centrální banka a vedle ní obchodní banky, jedná se o tzv. dvoustupňový bankovní systém.

Schéma 1: Jednostupňový a dvoustupňový bankovní systém

Zdroj: Centrální bankovníctví, vlastní tvorba

2.4.1 Funkce centrální banky

- Emisní funkce
- Funkce vrcholného subjektu monetární politiky
- Funkce regulace bankovního systému

Aby centrální banka mohla aktivně plnit své funkce, je nutné provádět změny v nastavení měnových podmínek. Tohoto dosahuje díky svým nástrojům. (“Bankovní statistika“)

2.4.2 Nástroje centrální banky

- Pohyb na volném trhu
 - Patří mezi základní nástroj měnové politiky. Znamená realizace obchodu krátkodobých dluhopisů mezi centrální bankou a komerčními bankami.
- Řízení měnového kurzu
 - Realizováno prostřednictvím intervence centrální banky na devizovém trhu tím, že centrální banka nakupuje nebo prodává devizové rezervy za domácí měnu.
- Řízení úrokové sazby
 - Provádí se formou vydávání různých vyhlášek.
- Změna míry povinných minimálních rezerv pro různá depozita. (*Polouček & Dittrichová, 2009*)

Od roku 1993 u nás působí Česká národní banka jako centrální banka. Mezi její prvotní cíle patřila měnová stabilita. V současné době se mezi její cíle řadí i cenová stabilita.

2.4.3 Funkce České národní banky

- Vydávání mincí a bankovek
- Dohled nad bankovním sektorem
- Dohled nad kapitálovým trhem
- Dohled nad pojišťovnictvím
- Dohled nad institucemi elektronických peněz a směnárny
- Dohled nad penzijním připojištěním
- Poskytuje služby státu a veřejnému sektoru
- Provádí bankovní regulaci (*Revenda & Dittrichová, 2015*)

2.5 Výnosy a náklady banky

Banky vytvářejí vzhledem ke své aktivitě výnosy. Aby ale zajistily svou činnost a byly tak schopny výnosy získávat, je nutné vynaložit i potřebné náklady. Tak jako každá jiná instituce musí i banka své náklady a výnosy zaúčtovat. Tato operace se uvádí do výkazu zisku a ztrát.

2.5.1 Výnosy

- Výnosové úroky z poskytnutých úvěrů
- Výnosy z investiční činnosti
- Prodej dlouhodobého majetku
- Kupónové výnosy
- Výnosy z obligací nebo pokladničních poukázek

Graf 1: Výnosy z poplatků a provizí všech bank v ČR

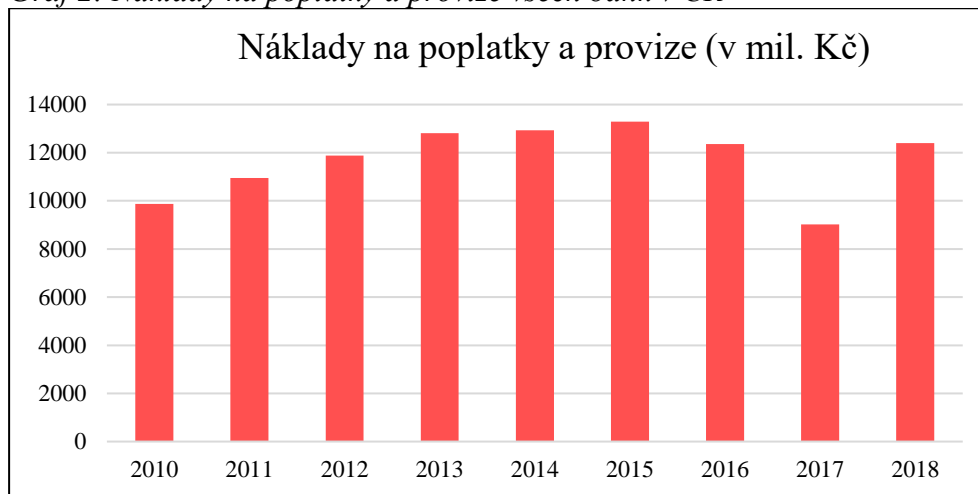
Zdroj: "Výkaz zisku nebo ztráty", vlastní tvorba

V grafu č. 1 jsou zaznamenány roční výnosy z poplatků a provizí za období od roku 2010 do roku 2018. Data jsou zjišťována za celý bankovní sektor v České republice. Od roku 2010 do roku 2013 docházelo k mírnému nárůstu výnosů, avšak v následujících letech je znatelný pokles poplatkových výnosů. Na konci období, tj. v roce 2018 výnosy dosahovaly 46.074 mil. Kč.

2.5.2 Náklady

- Daně
- Úvěry od jiných bankovních institucí
- Nájemné a s tím spojená spotřeba energií
- Úroky z přijatých klientských a mezibankovních depozit
- Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Graf 2: Náklady na poplatky a provize všech bank v ČR

Zdroj: "Výkaz zisku nebo ztráty", vlastní tvorba

V grafu č. 2 jsou zaznamenány roční náklady na poplatky a provize za období od roku 2010 do roku 2018. Data jsou zjišťována za celý bankovní sektor v České republice. Od roku 2010 do roku 2015 docházelo ke znatelnému nárůstu nákladů. Od roku 2016 se naopak náklady snižovaly. V roce 2017 byly náklady za celé období vůbec nejnižší, činily 9.023 mil. Kč. Na konci období, tj. v roce 2018 náklady dosahovaly 12.393 mil. Kč.

Lze brát v úvahu, že poplatek pro banku znamená výnos, zatímco pro klienta je nákladem. V případě, že by banka usilovala o zvýšení svého zisku má na výběr z mnoha možností jako například:

- Zvýšení úrokových měr u každého aktiva
- Zvýšení výnosů z poplatků a provizí prostřednictvím růstu cen nebo objemu nabízených služeb
- Zefektivnění provozu banky
- Snížení úrokových a neúrokových nákladů
- Využívání levnějších zdrojů (Polouček, Hobza & Puchinger, 2006)

2.6 Poplatky a jejich členění

Pod pojmem poplatky si lze představit celou škálu definic. Vzhledem k zaměření na bankovní poplatky lze za vhodnou definici považovat:

- Poplatek vyjádřen jako druh peněžní částky, která je poskytována za služby nabízené bankou.

Z ekonomického hlediska lze říci, že se jedná o přenos přímých a nepřímých nákladů, které zabezpečují bankovní operace cílené ke klientovi.

Tyto poplatky si banka účtuje za provedené služby, aniž by nesla jakékoliv riziko za klienta. Banky vyžadují poplatky za operace provedené na přepážce, ale také za takové operace, které jsou prováděny skrze internetové bankovníctví.

- Přímé poplatky
 - Jsou takové poplatky, které jsou přímo vyjádřeny a lze je účtovat.
- Nepřímé poplatky
 - Nejsou vyjádřeny explicitně, ukrývají se v jiné ceně.

Na českém trhu lze nalézt velké množství nabízených produktů, které jsou často spojovány s poplatky. Každá banka má jiný systém a tím i různorodost nabízených produktů.

2.6.1 Členění základních poplatků

Bankovní účet

Jedná se o nástroj, který využívá banka. Tento nástroj je specifický tím, že zajišťuje správu našich financí. Hospodaření finančních prostředků umožňuje z pravidla bezhotovostně. Uspadňuje nám další nakládání s hotovostí a zajišťuje i větší bezpečnost. (*“Účty a spoření“*)

Poplatek za zřízení účtu

Služba, která nabízí klientům správu jejich finančních prostředků. Založení účtu lze provádět na pobočce banky nebo přes internetové stránky, které dnes téměř všechny banky mají k dispozici.

Poplatek za vedení účtu

Klient po dobu užívání bankovního účtu, odvádí bance poplatek za vedení účtu. Poplatek je většinou formou měsíční částky, která je neměnná.

Poplatek za výpis z účtu

Služba nabízející náhled do všech transakcí provedených na klientském účtu za určité období. Tyto transakce lze nalézt ve výpisu z účtu. Tuzemské banky podléhají povinnosti informovat své klienty o stavu a pohybech na jimi vedených účtech. Kontrolu výpisů si klient může nastavit dle jeho preferované frekvence a tím mu bude pravidelně zasílán informační výpis z účtu. Dále má možnost vybrat si jakou formou mu bude výpis zasílán. V současné době se v hojném množství preferuje elektronická podoba.

Transakce

Platební příkaz, který je zadáván plátcem u své banky, sloužící k převodu peněžních prostředků na účet příjemce. Banka je zprostředkovatelem mezi odesílatelem a příjemcem určené částky. (*Jilek & Dittrichová, 2013*)

Příkaz k úhradě

Operace, která klientovi umožní zaslat jednorázovou platbu na účet příjemce. Touto formou lze hradit faktury, složenky i další platby.

Trvalý příkaz k úhradě

Tuto službu lze zvolit při opakovaném provádění platby, která je vždy splatná k určitému termínu. Klient si může stanovit interval platby dle vlastního uvážení.

Poplatek za zřízení trvalého příkazu

Služba, která klientovi umožní nastavit si trvalý příkaz. Klient tento příkaz může zřídit na pobočce banky nebo skrze internetové bankovníctví.

Poplatek za změnu trvalého příkazu

Služba, která umožňuje klientovi změnit či opravit již zřízený trvalý příkaz.

Poplatek za zrušení trvalého příkazu

Služba klientovi nabízí zrušení již zadaného trvalého příkazu.

Poplatek za provedení trvalého příkazu

Tato služba umožňuje provést každý zadaný trvalý příkaz. Především záleží na tom, komu je příkaz určen. Pokud je transakce prováděna odesílatelem ze stejné banky jako je příjemce, potom si banka účtovat poplatky nemusí. Jinak tomu může být, pokud je transakce prováděna do jiné banky.

Inkaso

Forma hrazení pravidelných plateb, k nimž dostává banka pokyn z klientova účtu. Platby se hradí na účet subjektu, který podává příkaz k platbě bankovní instituci a zároveň vůči kterému má klient, majitel účtu určitý závazek. (*“Inkaso“*)

Poplatek za zřízení inkasa

Služba, díky které si klient může nastavit hrazení trvalé platby, která ale při pravidelném placení může dosahovat různé výše.

Poplatek za změnu či úplné zrušení inkasa

Služba umožňuje klientovi změnit zadání inkasa nebo ho úplně zrušit. Operaci lze provádět na pobočce banky i přes internetové bankovníctví.

SIPO-soustředěné inkaso plateb obyvatelstva

Činnost pošty, která zajišťuje inkasování plateb od fyzických osob vedoucích k právnickým osobám. Tento typ služby umožní sloučení všech pravidelných plateb do jedné platby. Klient je každý měsíc informován o provedené transakci. (*“Sipo“*)

Vklad v hotovosti

Poplatky za vklad v hotovosti

Klient může své finanční prostředky vkládat v hotovosti přímo na pobočce banky nebo vložením do vkladového bankomatu. Výhodou v takovém případě je, že vkladový bankomat funguje nepřetržitě.

Poplatek za vklad hotovosti na jiný účet

Banky nabízejí i takovou službu, která klientovi umožňuje vkládat hotovost na jiný účet stejné banky nebo i na účet patřící pod jinou bankovní společnost.

Poplatek za výběr v hotovosti

Umožní klientovi vybrat si hotovost na pokladně bankovní pobočky.

Platební karta

Platební karty jsou nabízeny bankou ke zřízenému bankovnímu účtu. Pomocí této karty lze manipulovat s finančními prostředky bezhotovostně. Platební karty rozdělujeme z hlediska různých kritérií:

Dle druhu

- Debetní karta
 - Karta je svázána s bankovním účtem. Po provedení transakce dojde k odečtení sumy z příslušného bankovního účtu.
- Kreditní karta
 - Využívá se v případě nákupu na úvěr. Karta není svázána s bankovním účtem.
- Charge karty
 - Funguje podobně jako karta kreditní, ale k určitému termínu je nutné jednorázově splatit úvěr.

Dle technologie

- Magnetický proužek
 - Umístěn na zadní straně karty. Obsahuje informace o kartě a jejím držiteli.
- Čipová technologie
 - Zajišťuje vysoké zabezpečení. Umožňuje uložení PIN kódu a elektronické transakce bez nutnosti ověření v centru.
- Hybridní karty
 - Obsahují magnetický proužek a čip.

Dle vydávající asociace

- VISA
- MasterCard (*“Platební karty a jejich druhy“*)

Poplatek za vedení platební karty

Služba, za kterou si banka účtuje určitou výši poplatku vždy v pravidelných intervalech. Klient tuto službu využívá v rámci programu platební karty, který je mu nabízen příslušnou bankou.

Poplatek za výběr z bankomatu

Služba klientovi umožňuje výběr hotovosti z bankomatu. Důležitým aspektem je, zda je hotovost vybírána z bankomatu příslušné banky či výběr probíhá z bankomatu cizí banky. U výběru v zahraničí je poplatek stanoven dle výše hotovosti, která je vybírána.

Změna limitu na platební kartě

Služba umožňující přenastavení limitu na platební kartě. Tento limit určuje maximální výši částky, kterou klient může z platební karty čerpat.

3 METODIKA

Srovnání bankovních poplatků mezi čtyřmi největšími bankami bude znázorněno na modelovém příkladu klienta jakožto uživatele běžného účtu.

3.1 Cíl

Cílem bakalářské práce je posoudit význam poplatků v hospodaření bank a následná komparace poplatkové politiky bank v České republice.

Naplnění tohoto cíle obnáší popsat současný stav na trhu bankovních produktů a služeb a poukázat, jak velký podíl mají nabízené bankovní poplatky na výnosech bankovních společností. Práce se věnuje analyzování a hodnocení čtyř největších bankovních společností a produktům, které jsou těmito společnostmi nabízeny v rámci České republiky podle zvolených kritérií. Analyzovány a hodnoceny budou zejména úrokové výnosy a náklady a výnosy a náklady z poplatků a provizí. Dále pak konkrétní bankovní produkty, tj. běžné účty a poplatky s nimi spojené.

3.2 Data

Informace a data jsou porovnávány od roku 2014 do konce roku 2018. Data jsou získávána především z výročních zpráv, tiskových informací každé společnosti a sazebníků za jednotlivé roky. V této práci jsou porovnávány konkrétní bankovní produkty, které jsou v současné době nabízeny bankovními společnostmi.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Vybrané bankovní společnosti

Na konci roku 2018 na českém trhu působilo 50 bankovních společností. Práce se zaměřuje a následně hodnotí čtyři největší z nich. Pro mou bakalářskou práci jsou klíčové tyto bankovní společnosti Československá obchodní banka, a.s., UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Komerční banka, a.s. a Česká spořitelna, a.s.

ČESKÁ SPOŘITELNA (Česká spořitelna, a.s.)

Česká spořitelna na českém trhu působí již od roku 1825. Je součástí střeoevropské Skupiny Erste a také je řídicí osobou koncernu Finanční skupina České spořitelny. Mimo standardní služby nabízí i speciální služby v oblastech jako financování, investování, pojištění a podnikatelského konta.

Tabulka 4: Základní informace ČS 2018

Aktiva celkem	1.469,5 mld. Kč
Základní kapitál	15.200 mil. Kč
Počet klientů	4,67 mil.
Průměrný počet zaměstnanců	9.953
Počet poboček	Více než 500
Počet bankomatů	Více než 1700

Zdroj: "Kdo jsme", vlastní tvorba

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA (Československá obchodní banka, a.s.)

Československá obchodní banka byla založena státem v roce 1964. Jedná se o dceřinou společnost, jejíž majoritním vlastníkem je belgická KBC Bank. V současné době banka nabízí kromě standardních bankovních služeb i další služby jako financování potřeb spojených s bydlením, pojistné produkty, penzijní fondy, produkty kolektivního financování a správu aktiv, leasing a factoring a služby spojené s obchodováním s akciemi.

Tabulka 5: Základní informace ČSOB za rok 2018

Aktiva celkem	1.378 mld. Kč
Základní kapitál	5.855 mil. Kč
Počet klientů	3,64 mil.
Průměrný počet zaměstnanců	8.318
Počet poboček	235
Počet bankomatů	1.063

Zdroj: "O ČSOB a skupině", vlastní tvorba

KOMERČNÍ BANKA (Komerční banka, a.s.)

Komerční banka vznikla vyčleněním obchodní společnosti z bývalé Státní banky československé v roce 1990. Je mateřskou společností skupiny KB a součástí mezinárodní skupiny Sociétés Générale. Kromě běžných bankovních služeb nabízí také služby retailového, investičního a podnikového bankovníctví. Mezi další nabízené specializované služby patří penzijní připojištění, stavební spoření, factoring, spotřebitelské úvěry a pojištění.

Tabulka 6: Základní informace KB 2018

Aktiva celkem	1.059 mld. Kč
Základní kapitál	19.005 mil. Kč
Počet klientů	1,67 mil.
Průměrný počet zaměstnanců	8.454
Počet poboček	343
Počet bankomatů	778

Zdroj: "O bance", vlastní tvorba

UNICREDIT BANK (UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.)

UniCredit Bank zahájila svou činnost v roce 2007. Vznikla integrací bankovních domů HVB Bank a Živnostenské banky. Poskytuje širokou škálu produktů a mimo jiné zastává významnou roli v oblasti projektového, strukturovaného a syndikovaného financování. Dále nabízí služby v oblastech cenných papírů, kreditních karet a hypoték.

Tabulka 7: Základní informace UCB za rok 2018

Aktiva celkem	671,6 mld. Kč
Základní kapitál	8.755 mil. Kč
Počet klientů	0,42 mil.
Průměrný počet zaměstnanců	3.251
Počet poboček	130
Počet bankomatů	414

Zdroj: "O bance", vlastní tvorba

4.1.1 Analýza úrokových nákladů a výnosů

Každá banka vykazuje hodnoty úrokových výnosů a nákladů, díky kterým lze získat hodnotu čistého úrokového výnosu. Tuto hodnotu získáme odečtením příslušné hodnoty nákladů od výnosů. Čistý úrokový výnos se velkou částí podílí na celkovém provozním výnosu každé společnosti.

V úrokových nákladech a výnosech jsou obsaženy takové úroky, o kterých bankovní společnost účtuje a vykazuje je. Především se jedná o úroky z úvěrů a zápůjček, ale také o úroky z dluhopisů.

Níže budou popsány změny ve výši úrokových výnosů a nákladů, tedy čistého úrokového výnosu. Výše nákladů a výnosů bude znázorněna v grafech za období od roku 2014 do roku 2018 za jednotlivé společnosti.

Česká spořitelna

Graf 3: Struktura úrokových výnosů a nákladů České spořitelny (2014–2018)

Zdroj: "Hospodářské výsledky", vlastní tvorba

V roce 2014 jsou úrokové sazby dlouhodobě na historicky nejnižších úrovních v rámci českého bankovního trhu i celé Evropy. Základní úroková sazba České národní banky je od roku 2012 na vůbec nejnižší hodnotě tj. 0,05 %. Čistý úrokový výnos se snížil o 2 % na 26.673 mil. Kč.

V roce 2015 byl pokles úrokových výnosů kompenzován snižováním úrokových nákladů z klientských vkladů. Čistý úrokový výnos se v roce 2015 snížil o 3 % na 25.864 mil. Kč.

V roce 2016 se čistý objem klientských úvěrů v meziročním srovnání zvýšil o 8 %. Na trhu přetrvávaly nízké úrokové sazby a zároveň konkurence způsobila další pokles úrokových marží. Úvěrům a dluhopisům, které generovaly vyšší úrokový výnos, postupně

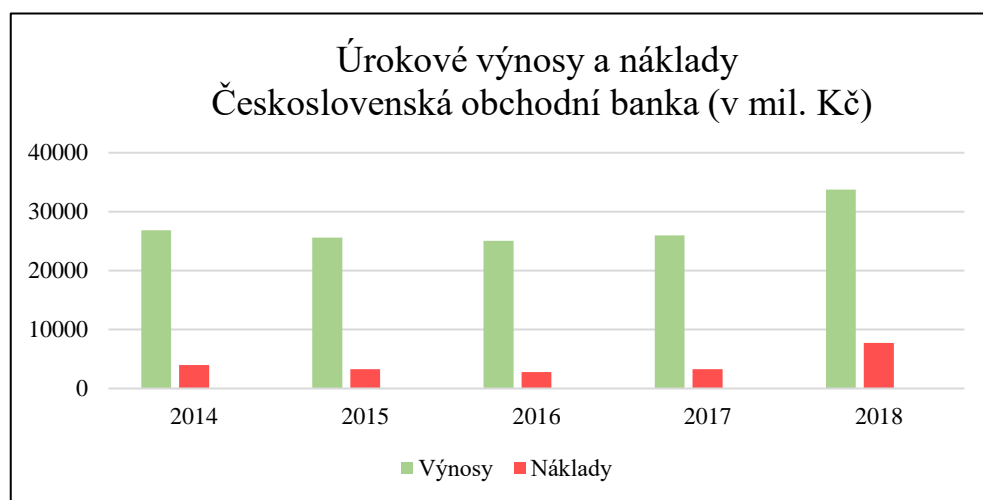
končila splatnost a byly nahrazovány úvěry a dluhopisy s nižším úročením. Uvedené důvody jsou příčinou toho, že se čistý úrokový výnos meziročně snížil jen o 1 %, tj. na 25.512 mil. Kč.

V roce 2017 se čistý úrokový výnos meziročně téměř nezměnil, poklesl pouze o 0,6 % na 25.350 mil. Kč. Důvodem stability čistého úrokového výnosu byl růst úvěrového portfolia a postupné zvyšování úrokových sazeb Českou národní bankou.

V roce 2018 čistý úrokový výnos představoval 27.821 mil. Kč. To znamená, že došlo k meziročnímu nárůstu o 9,7 %. Na růst čistého úrokového výnosu měli podstatný vliv rostoucí úvěrové obchody a zvyšování úrokových sazeb Českou národní bankou. I přesto, že došlo ke zvýšení úrokových sazeb, tak čistá úroková marže vztažená k úročeným aktivům poklesla z 2,58 % na 2,17 %. Hlavním důvodem je vysoký objem nízkoúročených obchodů s Českou národní bankou.

Československá obchodní banka

Graf 4: Struktura úrokových výnosů a nákladů Československé obchodní banky (2014-2018)

Zdroj: "Povinně uveřejňované informace", vlastní tvorba

Čistý úrokový výnos v roce 2014 činil 22.872 mil. Kč a meziročně se navýšil o 1,0 %, a to především díky nárůstu napříč hlavními kategoriemi výnosů. Důvodem by také mohlo být, že došlo k obecnému poklesu úrokových sazeb v ekonomice a silnému růstu v segmentu korporátních úvěrů.

V roce 2015 byl čistý úrokový výnos o 2,5 % nižší než v roce 2014, tj. 22.303 mil. Kč, a to především kvůli nižšímu čistému úrokovému výnosu ve specializovaném a retailovém bankovníctví.

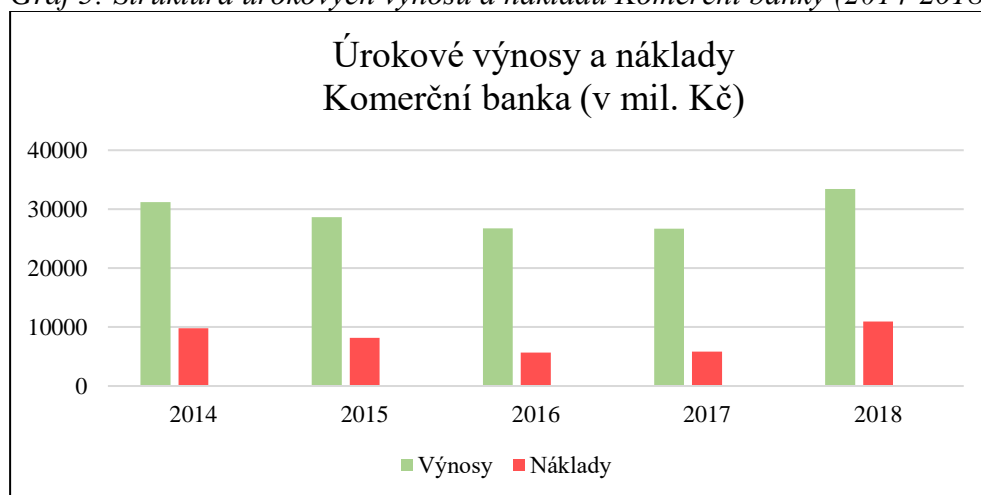
V roce 2016 čistý úrokový výnos činil 22.235 mil. Kč. Úrokový výnos byl meziročně téměř stabilní.

V roce 2017 banka zaznamenala meziroční nárůst čistého úrokového výnosu o 2,1 % na 22.692 mil. Kč.

V roce 2018 čistý úrokový výnos činil 26.016 mil. Kč. V tomto roce měla skupina ČSOB snahu rozvíjet banko-pojištění, avšak vykázala meziročně nižší čistý úrokový výnos. Důvodem byly nižší ostatní provozní výnosy ovlivněné mimořádnými výnosy z loňského roku a vyšší provozní náklady. Čistý úrokový výnos v roce 2018 vzrostl. Příčinou byl nízký ukazatel nákladů na úvěrové riziko a ukazatel podílu úvěrů.

Komerční banka

Graf 5: Struktura úrokových výnosů a nákladů Komerční banky (2014-2018)

Zdroj: "Výroční a pololetní zprávy", vlastní tvorba

V roce 2014 byly do úrokových výnosů zahrnuty úroky nestandardních, pochybných a ztrátových pohledávek za klienty, časově rozlišené výnosové úroky ze zajišťovacích finančních derivátů a v kategorii nákladů byly obsaženy nákladové úroky ze zajišťovacích finančních derivátů. Čistý úrokový výnos v roce 2014 činil 21.421 mil. Kč a meziročně zaznamenal nárůst.

V roce 2015 čistý úrokový výnos poklesl o 4,7 % na 20.456 mi. Kč i přesto, že došlo většímu růstu objemu úvěrů. Důvodem byl pokles výnosu z reinvestování vkladů, když se tržní úrokové sazby pohybovaly na velmi nízkých úrovních.

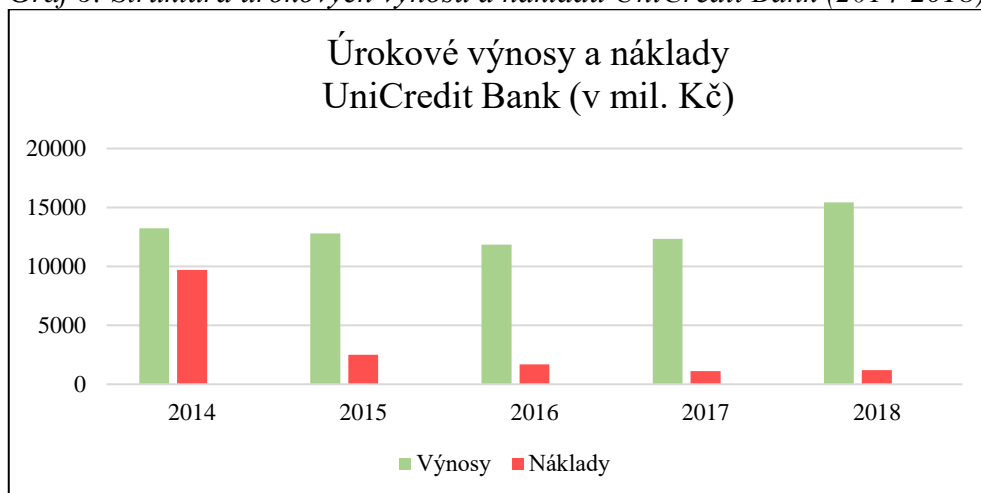
V roce 2016 se čistý úrokový výnos zvýšil o 2,9 % na 21.067 mil. Kč. Výsledek pozitivně ovlivnil růst objemu úvěrů a vkladů. Tržní úrokové sazby se v roce 2016 pohybovaly na nižších úrovních než v roce 2015.

V roce 2017 se čistý úrokový výnos snížil o 1,2 % na 20.808 milionů Kč. Důvodem bylo navyšování úrokových sazeb oproti předešlým rokům.

Čistý úrokový výnos dosahoval v roce 2018 výši 22.509 mil. Kč. Meziročně se zvýšil o 7,3 %. Příčinou byl nárůst objemu vkladů a úvěrů, a také zvýšení tržních úrokových sazeb.

UniCredit Bank

Graf 6: Struktura úrokových výnosů a nákladů UniCredit Bank (2014-2018)

Zdroj: "Výroční zpráva", vlastní tvorba

V roce 2014 se čistý úrokový výnos zvýšil na 10.049 mil. Kč. Tato hodnota představuje nárůst 41,5 % ve srovnání s rokem 2013.

V roce 2015 čistý úrokový výnos meziročně vzrostl o 1,9 % na 10.235 mil. Kč. Banka generovala nárůst čistých úrokových výnosů v přetrvávajícím prostředí nízkých úrokových sazeb.

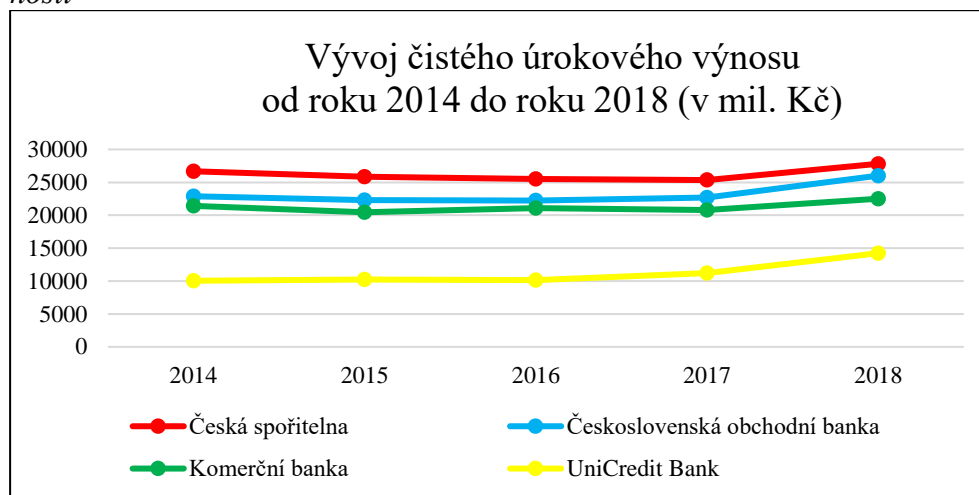
V roce 2016 čistý úrokový výnos poklesl ve srovnání s rokem 2015 o 0,9 % na 10.145 mil. Kč. Příčinou byl zejména růst klientské základny a zvýšení objemu obchodů.

V roce 2017 čistý úrokový výnos vzrostl ve srovnání s koncem roku 2016 o 10,6 % na 11.218 mil. Kč. Důvodem byla optimalizace refinanční základny a zároveň růst úrokových sazeb ze strany České národní banky.

Hodnota čistého úrokového výnosu byla v roce 2018 ve výši 14.231 mil. Kč, meziročně vzrostla o 26,9 %. Příčinou byl růst tržních úrokových sazeb a strukturální změny ze strany depozit a cílené snížení úrokových nákladů.

Na konci této kapitoly uvádím souhrnný graf udávající celkový vývoj čistého úrokového výnosu za období od roku 2014 do roku 2018 dle jednotlivých společností.

Graf 7: Vývoj čistého úrokového výnosu za období 2014–2018 dle jednotlivých společností

Zdroj: vlastní tvorba

V grafu č. 7 je možné vidět, že čistý úrokový výnos společností Česká spořitelna, Komerční banka a Československá obchodní banka od začátku sledovaného období mírně klesal na rozdíl od UniCredit Bank, u které byl spíše stabilní. Od roku 2017 všechny společnosti zaznamenaly nárůst čistého úrokového výnosu.

4.1.2 Analýza nákladů a výnosů z poplatků

Každá banka vykazuje hodnoty výnosů z poplatků a provizí a nákladů na poplatky a provize, které následně uvádějí hodnotu čistého výnosu z poplatků a provizí. Tyto hodnoty jsou však zaznamenány ve výsledovce každé společnosti jiným způsobem. Pokusila jsem se tedy alespoň zhruba představit výši výnosů a nákladů na poplatky a provize za jednotlivé společnosti.

Díky těmto hodnotám můžeme mít představu o tom, jak se podílí výše poplatků a provizí a užití nákladů právě na tyto poplatky na celkovém výnosu bankovní společnosti. Hodnotu čistého výnosu z poplatků a provizí získáme odečtením příslušné hodnoty nákladů od výnosů.

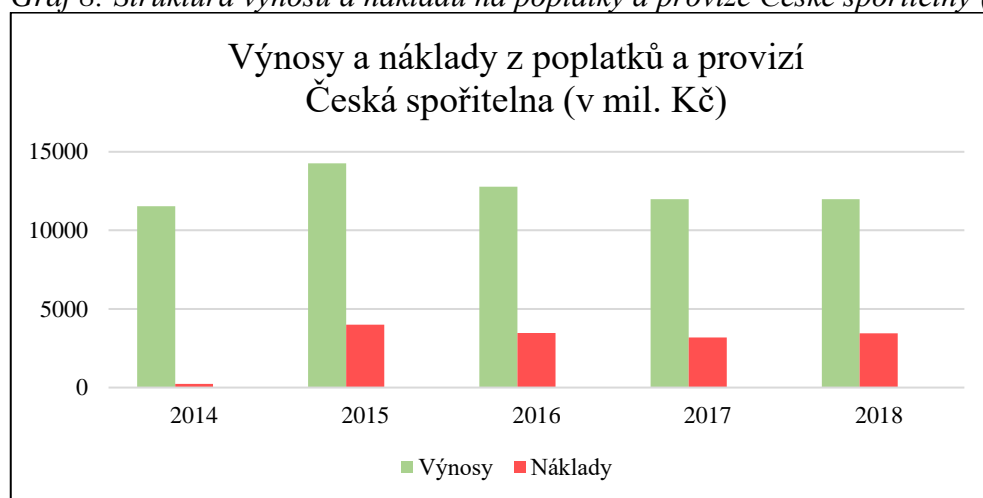
V následujících grafech je možné vidět, jakých výnosů dosahovaly jednotlivé společnosti vždy ke konci roku v období od roku 2014 do roku 2018. Tyto informace je možné vyčíst ve výroční zprávě každé z bankovních společností.

Mezi produkty, které nejvíce přispívají k většímu výnosu, patří hotovostní a bezhotovostní operace, poplatky investičního bankovníctví, poplatky a provize ze zprostředkování obchodů s cennými papíry, správa portfolií privátních klientů i institucí, správa a úschova hodnot, poskytování záruk, ale i ostatní produkty jako pojištění či stavební spoření.

Náklady na poplatky a provize obsahují takové poplatky, které banka platí ostatním subjektům. Jedná se hlavně o transakční poplatky.

Česká spořitelna

Graf 8: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize České spořitelny (2014-2018)

Zdroj: "Hospodářské výsledky", vlastní tvorba

V roce 2014 čistý výnos z poplatků a provizí dosahoval výše 11.306 mil. Kč. Pozitivně si vedly operace s cennými papíry a správa majetku klientů, zejména díky zvýšeným investicím klientů do investičních nebo penzijních fondů.

V roce 2015 došlo ke snížení čistého výnosu z poplatků a provizí o 9,3 % na 10.254 mil. Kč. Důvodem, poklesu bylo, že klienti využívali levnější formy služeb a výhodné produkty včetně speciálních cenových programů a balíčků. Čistý výnos z poplatků a provizí byl negativně ovlivněn regulací Evropské unie v oblasti poplatků za platby kartou.

V roce 2016 čistý výnos z poplatků a provizí zaznamenal meziroční pokles o 9,2 % na 9.308 mil. Kč. K významným vlivům na klesající výnosy z poplatků přispěla regulace EU v oblasti provizí z karetních transakcí. Důvodem může být i fakt, že klienti využívali levnější formy obsluhy.

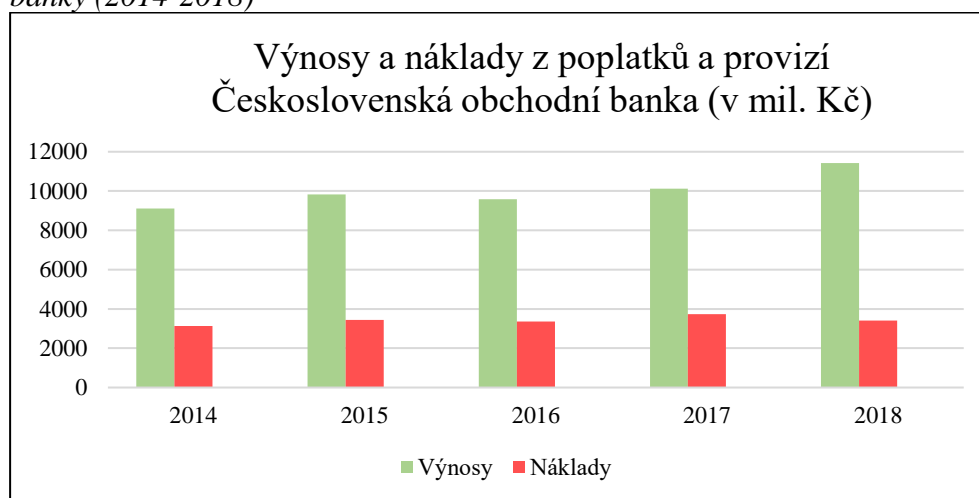
V roce 2017 čistý výnos z poplatků a provizí meziročně klesl o 5,4 % na 8.803 mil. Kč. Příčinou bylo zavedení levnějších služeb nebo došlo k úplnému odpuštění poplatků.

Tento pokles byl částečně kompenzován rostoucími výnosy z investičních produktů, zejména podílových fondů.

V roce 2018 čistý výnos z poplatků a provizí dosahoval 8.540 mil. Kč, meziročně poklesl o 3 %. Důvodem byl pokles příjmů z platebních služeb, jelikož banka nabízela poměrně zvýhodněné programy v rámci běžných účtů. Naopak se bance podařilo navyšovat příjmy z poplatků za investiční služby, za úvěrové služby, za správu finančního majetku a pojišťovací služby.

Československá obchodní banka

Graf 9: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize Československé obchodní banky (2014-2018)

Zdroj: "Povinně uveřejňované informace", vlastní tvorba

V roce 2014 čistý výnos z poplatků a provizí představoval 5.979 mil. Kč. Meziročně došlo k nárůstu o 6,6 %. Příčinou byla především vyšší poptávka po podílových fondech a vyšších prodejkách v segmentu i díky vyšším poplatkům z úvěrů.

V roce 2015 čistý výnos z poplatků a provizí představoval 6.391 mil. Kč. V tomto roce se meziročně navýšil o 6,9 %. Důvodem byla vyšší poptávka po investičních produktech a vyšší objem tuzemských plateb.

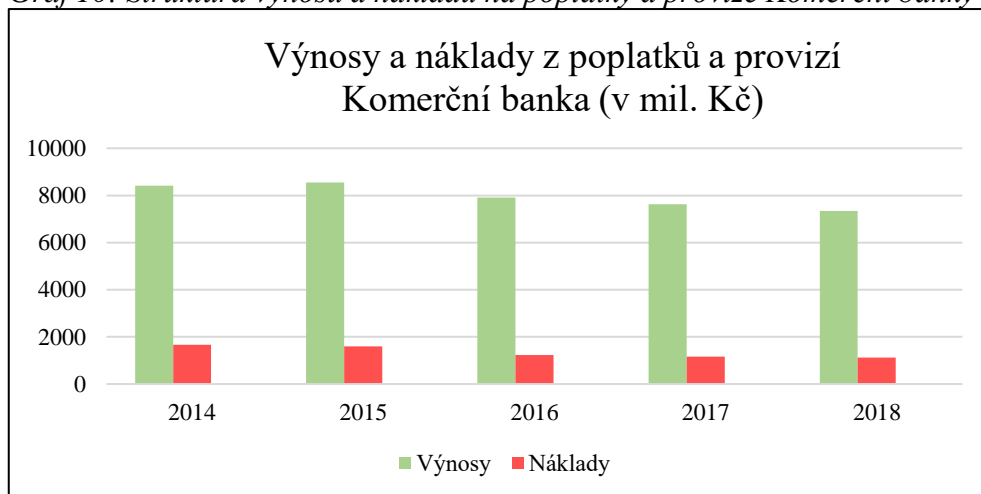
V roce 2016 čistý výnos z poplatků a provizí představoval 6.218 mil. Kč. V tomto roce meziročně klesl o 2,7 %. Důvodem byly nižší poplatky z platebního styku, kolektivního investování, a naopak vyšší poplatky za distribuci.

V roce 2017 čistý výnos z poplatků a provizí představoval 6.396 mil. Kč. V roce 2017 došlo k meziročnímu nárůstu o 2,9 %. Přispěly tomu vyšší výnosy z investičních produktů, zahraničních plateb, úvěrů a platebních karet, naopak poplatky za tuzemské platby a za vedení účtů poklesly.

Čistý výnos z poplatků a provizí za rok 2018 činil 8.022 mil. Kč. Meziročně došlo k vzrůstu především vlivem změny vykazování poplatků České poště. Došlo ke zvýšení výnosů z investiční a banko-pojišťovacího produktů a zároveň ke snížení poplatků za účty, úvěry, platební karty a platby.

Komerční banka

Graf 10: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize Komerční banky (2014-2018)

Zdroj: "Výroční a pololetní zprávy", vlastní tvorba

V roce 2014 čistý výnos z poplatků a provizí meziročně klesl o 4,6 % na 6.752 mil. Kč. V tomto roce došlo k rozvoji programu odměn klientům Moje Odměny, což bylo důsledkem ke snížení příjmů z poplatků z vkladových produktů a transakčních poplatků.

V roce 2015 čistý výnos z poplatků a provizí zaznamenal nárůst o 3 % na částku 6.956 mil. Kč. Klienti v tomto roce provedli velký počet transakcí, nicméně příjmy z transakcí poklesly, z důvodu, že klienti častěji využívali levnější kanály přímého bankovníctví.

V roce 2016 čistý výnos z poplatků a provizí se meziročně snížily o 4,1 % na hodnotu 6.683 mil. Kč. Počet elektronických, karetních i zahraničních transakcí rostl, ale příjem z transakčních poplatků poklesl kvůli snížení výnosů za zpracování karetních transakcí.

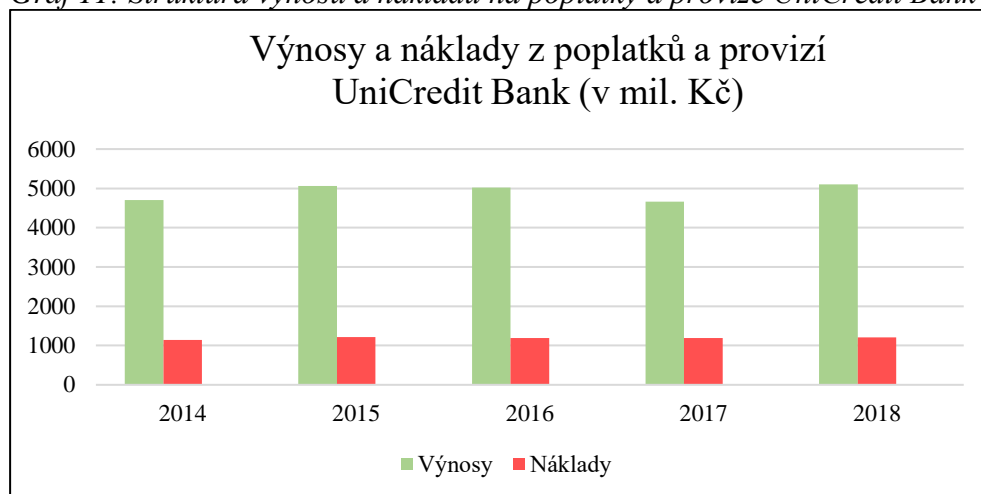
V roce 2017 se čistý výnos z poplatků a provizí meziročně snížil o 3,3 % tj. 6.465 mil. Kč. Došlo ke snížení transakčních poplatků, což bylo důvodem toho, že společnost na konci třetího čtvrtletí 2016 prodala většinový podíl ve zpracovateli karetních transakcí pro obchodníky. Platební transakce se oproti předešlému roku navýšily.

V roce 2018 čistý výnos z poplatků a provizí meziročně poklesl o 1 % tj. na 6.220 mil. Kč. Příčinou celkového poklesu bylo zejména snížení příjmů z transakčních poplatků, protože více klientských transakcí bylo zahrnuto v ceně balíčků. Výnosy z vedení účtu se

zvýšily s tím, jak se klienti přikláněli k balíčkům s větším rozsahem zahrnutých služeb a transakcí. Výnosy z úvěrových služeb klesly vlivem poklesu poplatků z úvěrů na bydlení.

UniCredit Bank

Graf 11: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize UniCredit Bank (2014-2018)

Zdroj: "Výroční zprávy", vlastní tvorba

V roce 2014 činil čistý výnos z poplatků a provizí 3.557 mil. Kč, což meziročně představuje nárůst o 25,4 %.

Čistý výnos z poplatků a provizí ke konci roku 2015 činil 3.843 mil. Kč, to znamená oproti předešlému roku nárůst o 8 %. Tomuto výsledku přispěl růst transakcí a nárůst klientely.

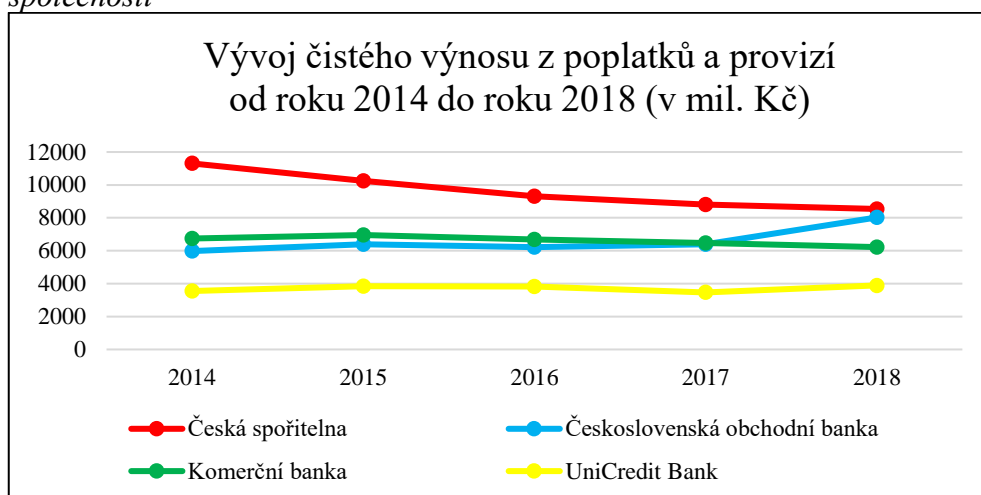
V roce 2016 čistý výnos z poplatků a provizí činil 3.823 mil. Kč, to představuje meziroční pokles o 0,5 %.

V roce 2017 čistý výnosy z poplatků a provizí činil 3.465 mil. Kč, tzn. meziroční pokles o 9,4 %.

V roce 2018 čistý výnos z poplatků a provizí činil 3.892 mil. Kč, oproti předešlému roku to znamená nárůst o 12,3 %.

Na konci této kapitoly je uveden graf udávající celkový vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí za období od roku 2014 do roku 2018.

Graf 12: Vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí za období 2014-2018 dle jednotlivých společností

Zdroj: vlastní tvorba

V grafu č. 12 je možné vidět, že největší pokles čistého výnosu z poplatků a provizí za sledované období zaznamenala Česká spořitelna, stejně tak i Komerční banka, u které oproti České spořitelně neklesal v takovém rozsahu. Naopak Československá obchodní banka a UniCredit Bank v posledních letech zaznamenala spíše nárůst tohoto výnosu.

4.1.3 Podíl čistého úrokového výnosu, čistého výnosu z poplatků a provizí a ostatních výnosů na provozním výnosu každé společnosti

Tabulka 8: Skladba provozního výnosu od roku 2014 do roku 2018 dle jednotlivých společností

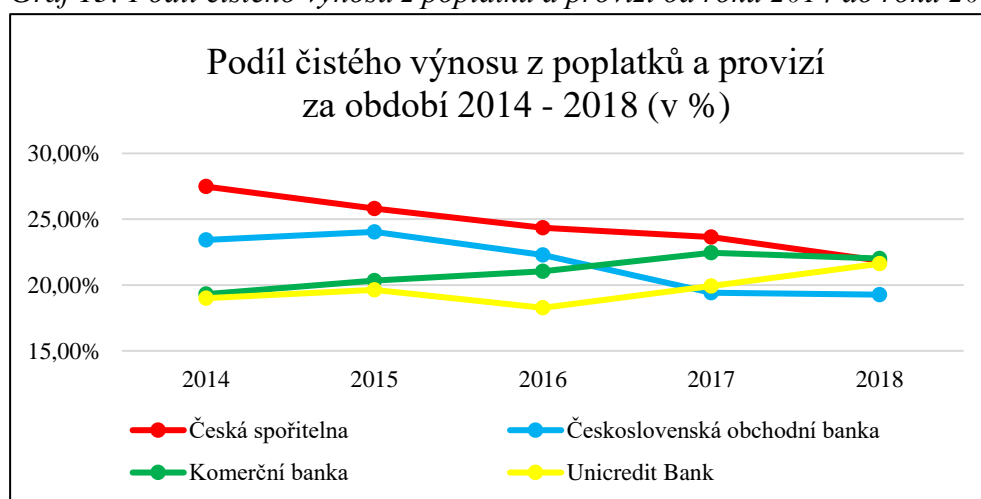
		SKLADBA PROVOZNÍHO VÝNOSU (v %)				
		2014	2015	2016	2017	2018
ČS	Čistý výnos z poplatků a provizí	27,48	25,80	24,35	23,65	21,85
	Čistý úrokový výnos	64,84	65,08	66,74	68,10	71,18
	Ostatní výnosy	7,68	9,12	8,91	8,25	6,97
ČSOB	Čistý výnos z poplatků a provizí	23,42	24,04	22,29	19,42	19,27
	Čistý úrokový výnos	66,17	64,03	59,15	62,86	70,44
	Ostatní výnosy	10,41	11,93	18,56	17,72	10,29
KB	Čistý výnos z poplatků a provizí	19,31	20,33	21,05	22,45	22,01
	Čistý úrokový výnos	69,90	67,56	66,42	68,80	69,83
	Ostatní výnosy	10,79	12,21	12,53	9,47	8,16
UCB	Čistý výnos z poplatků a provizí	19,01	19,64	18,27	19,93	21,62
	Čistý úrokový výnos	72,74	68,54	65,31	61,00	70,12
	Ostatní výnosy	8,25	11,82	16,42	19,07	8,26

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 8 udává dílčí hodnoty, které se podílí na provozním výnosu každé společnosti. Největší složkou provozního výnosu jsou čisté úrokové výnosy, které ve většině případů tvoří více než polovinu provozního výnosu. Menší složkou jsou čisté výnosy z poplatků a provizí, které v tomto případě nepřekračují hodnotu 30 %. Nejmenší složku pak tvoří ostatní výnosy.

V následujícím grafu je znázorněn procentuální podíl čistého výnosu z poplatků a provizí na provozním výnosu.

Graf 13: Podíl čistého výnosu z poplatků a provizí od roku 2014 do roku 2018

Zdroj: vlastní tvorba

V grafu č. 13 je možné vidět, že procentuální podíl čistého výnosu z poplatků a provizí na provozním výnosu České spořitelny a Československé obchodní banky klesal během období. U Komerční banky a UniCredit Bank docházelo naopak k jeho nárůstu.

4.1.4 Poplatky za klienta

Počet klientů v bankovních společnostech je sledován k poslednímu známému období, tzn. do konce roku 2018.

Mnoho klientů, kteří nejsou znalí v dané problematice, mohou při výběru bankovní společnosti a následném výběru konkrétního produktu uplatnit rozhodnutí na základě počtu klientů jednotlivých bankovních společností. Vysoké počty klientů mohou u potenciálních klientů vyvolávat dojem důvěryhodnosti vůči dané bankovní společnosti.

V tabulce č. 9 je zaznamenán vývoj čtyř největších bankovních společností z hlediska počtu klientů za určité období.

Tabulka 9: Počet klientů vybraných bankovních společností (v mil.)

POČET KLIENTŮ (v mil.)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Česká spořitelna	4,50	4,79	4,71	4,68	4,67
Československá obchodní banka	2,91	2,83	2,80	3,67	3,64
Komerční banka	1,63	1,65	1,65	1,67	1,67
UniCredit Bank	0,34	0,34	0,35	0,42	0,42

Zdroj: výroční zprávy bank, vlastní tvorba

U České spořitelny byla zaznamenána nejnižší hodnota v roce 2014, kde počet dosahoval výše 4,5 milionů klientů. Po roce 2014 se počet klientů mírně zvyšoval. V současné době je Česká spořitelna na prvním místě v počtu klientů tj. 4,67 miliónů klientů.

Komerční banka vykazuje počet klientů po celé období téměř konstantní. Nedošlo zde k žádným mimořádným změnám z hlediska navyšování či snižování počtu klientů. Nejnižší počet klientů byl zaznamenán v roce 2014, tj. 1,63 miliónů klientů. V současné době je zaznamenán spíše nárůst nových klientů. Poslední známá data odpovídají přibližně 1,67 miliónům klientů.

Československá obchodní banka od počátku sledovaného období vykazuje změny jak v přírůstku, tak i v úbytku klientů. Od roku 2014 se počet klientů spíše snižoval. V roce 2017 došlo k přelomu a v roce 2018 se počet klientů navýšil na hodnotu 3,64 miliónů klientů.

UniCredit Bank stejně jako Komerční banka nezaznamenává výrazné změny z hlediska počtu klientů. Po celou dobu jsou hodnoty mírně rostoucí a větší přelom nastal až v roce 2016. Nejvyššího počtu klientů, tj. 0,42 miliónů klientů pak dosahovala na začátku roku 2017 a stejně tak i v roce 2018.

Počet klientů, se kterými banka disponuje, nemusí být faktorem pouze pro potenciální klienty, ale jedná se také o ukazatel pro samotnou banku. Banka v takovém případě nahlíží na počet klientů tak, aby získala údaj o tom, kolik jeden klient zaplatí na poplatcích ročně. Uvažují tedy čistý výnos z poplatků a provizí a celkový počet klientů každé společnosti. Záměrem je stanovit částku, kterou klient zaplatí za jeden rok.

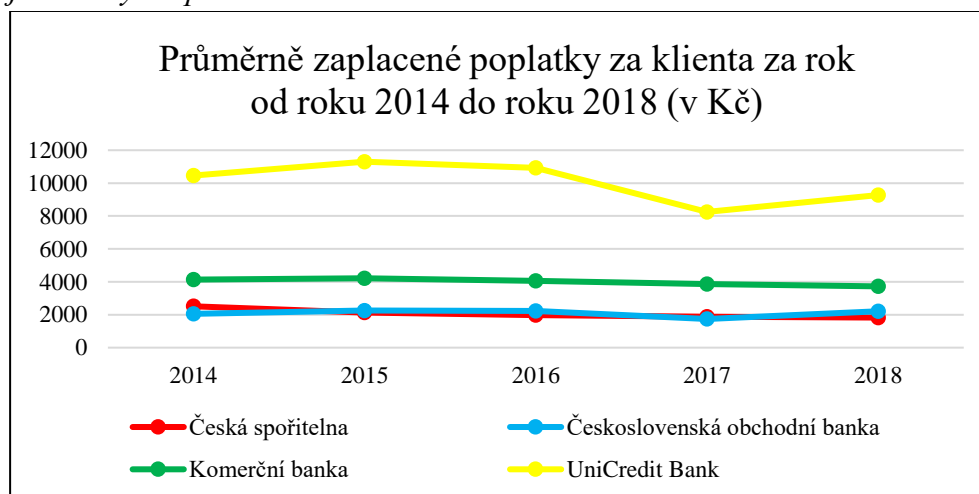
Tabulka 10: Vývoj průměrně zaplacených poplatků za klienta za rok v období 2014-2018 dle jednotlivých společností

PRŮMĚRNĚ ZAPLACENÉ POPLATKY ZA KLIANTA ZA ROK (v Kč.)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Česká Spořitelna	2.512,44	2.136,70	1.976,22	1.880,98	1.828,69
Československá obchodní banka	2.054,64	2.258,30	2.220,71	1.742,78	2.203,85
Komerční banka	4.142,33	4.215,76	4.050,30	3.871,26	3.724,55
UniCredit Bank	10.461,76	11.302,94	10.922,86	8 250,00	9.266,67

Zdroj: vlastní tvorba

V tabulce č. 10 je možné vidět, že průměrně nejvíc za rok zaplatí klient UniCredit Bank. Po celé období jsou si svým vývojem nejpodobnější společnosti Česká Spořitelna a Československá obchodní banka. V roce 2018 připadá nejnižší částka na jednoho klienta České Spořitelny. Naopak nejvyšší částku za rok zaplatí klient UniCredit Bank.

Graf 14: Vývoj průměrně zaplacených poplatků za klienta za rok v období 2014-2018 dle jednotlivých společností

Zdroj: vlastní tvorba

V grafu č. 14 je možné vidět, jak se UniCredit Bank svými hodnotami liší od ostatních společností. Nejpodobnější jsou si společnosti Československá obchodní banka a Česká spořitelna o trochu vyšší hodnoty pak připadají na Komerční banku.

4.1.5 Vymezení bankovních poplatků dle bankovních společností

Každá bankovní společnost nabízí celou škálu standardních i speciálních produktů a služeb včetně různých druhů klientských účtů. Mezi základní patří např. běžný účet, kontokorentní účet, úvěrový účet, spořicí účet, depozitní účet a devizový účet. Čím více takových účtů bankovní společnost nabízí, tím i zvyšuje flexibilitu klienta při výběru strategie.

Tyto bankovní účty jsou ve většině případů nabízené za zvýhodněnou cenu, která vyplývá pouze při dodržení určitých podmínek stanovené bankou. Nelze zjistit kolik si banka účtuje za jednotlivé operace, protože se uvádí pouze základní cena za měsíc za daný účet. To je důvod, proč jsem se rozhodla v této práci uvažovat pouze osobní či běžné účty, které jsou typické pro každou ze čtyř hodnocených bankovních společností. Záměrem je vybrat několik charakteristických poplatků za služby pro každou z bankovních společností a následně je porovnat.

V této části se budu zabývat konkrétními běžnými účty pro fyzické osoby nabízené Českou spořitelnou, Komerční bankou, Československou obchodní bankou a UniCredit Bank. Poplatky jsem zvolila takové, které jsou dohledatelné pro všechny z porovnávaných bankovních společností, tj. vedení účtu, elektronický výpis, výběr hotovosti na přepážce, vklad hotovosti na přepážce, výběr hotovosti z bankomatu vlastněného bankou, výběr hotovosti z bankomatu jiné banky, internetové bankovníctví, příchozí platba, odchozí platba, příkaz k inkasu a vedení platební karty.

Pokud není uvedeno jinak, jedná se o částku za jednu položku. V tabulce níže jsou zaznamenány poplatky od roku 2014 do roku 2018 pro jednotlivé společnosti. Poplatky jsou uvedeny na základě vydaných sazebníků. Tyto sazebníky jsou bankovními společnostmi uveřejňovány vždy několikrát v roce. Ovšem každá společnost své sazebníky uveřejňuje jiným způsobem a zároveň je nabízí s různými zvýhodněními za dodržení určitých podmínek. Vývoj poplatků je uveden za celé období a bez zvýhodnění, a to z důvodu, aby bylo patrné, jak se jednotlivé poplatky vyvíjely za jednotlivé bankovní společnosti a zároveň bylo možné znázornit porovnání s ostatními bankovními společnostmi.

Česká spořitelna-přehled vybraných poplatků

Tabulka 11: Přehled vybraných poplatků České spořitelny (2014-2018)

ČESKÁ SPOŘITELNA					
	Osobní účet		Základní účet		
	2014	2015	2016	2017	2018
Vedení účtu	69	69	0	0	0
Elektronický výpis	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti na přepážce	65	80	80	80	80
Vklad hotovosti na přepážce	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti z bankomatu ČS	0	0	5	5	5
Výběr hotovosti z jiného bankomatu	40	40	40	40	40
Internetové bankovníctví	0	0	0	0	0
Příchozí platba	5	5	0	0	0
Odchozí platba (TP) elektronicky	7	7	5	5	5
Příkaz k inkasu	7	7	5	5	5
Vedení platební karty	0	0	0	0	0
Celkem za položky (v Kč.)	193	208	135	135	135

Zdroj: "Historické sazebníky", vlastní tvorba

Česká spořitelna si během sledovaného období účtovala za vedení účtu částku ve výši 69 Kč. Od roku 2016 byl poplatek pro klienty zdarma. Elektronický výpis byl do počátku roku 2014 zpoplatněn ve výši 5 Kč, avšak během roku jej banka nabízela zdarma. Výběr hotovosti na přepážce je během sledovaného období zpoplatněn a je zde i zřejmé, jak se cena za výběr během let výrazně navýšila. Na počátku sledovaného období tedy v roce 2014 byl výběr na přepážce zpoplatněn ve výši 65 Kč, čtyři následující roky si banka účtovala 80 Kč. Vklad hotovosti na přepážce je po celou sledovanou dobu zcela zdarma. Výběr hotovosti z bankomatu ČS byl od roku 2010 zatížen cenou ve výši 6 Kč, od roku 2015 se cena mírně snížila a banka si za tuto službu účtuje 5 Kč. Výběr hotovosti z jiného bankomatu je zatíženou vyšší sazbou, než je tomu u bankomatů České spořitelny. Od roku 2014 byl výběr ve výši 40 Kč. Internetové bankovníctví je pro všechny klienty zcela zdarma. Příchozí platba je od roku 2014 do roku 2015 zpoplatněna ve výši 5 Kč. Od roku 2016 je ze strany banky tento poplatek zbaven ceny. Odchozí platba byla v rámci Osobního účtu zpoplatněna částkou 7 Kč po dobu dvou let. Od roku 2016 se částka snížila na 5 Kč. Příkaz k inkasu se vyvíjel stejně jako odchozí platba. Poplatek za platební kartu je za celé období zcela zdarma včetně cestovního pojištění.

Československá obchodní banka-přehled vybraných poplatků

Tabulka 12: Přehled vybraných poplatků Československé obchodní banky (2014-2018)

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA					
	ČSOB konto		ČSOB Základní účet		
	2014	2015	2016	2017	2018
Vedení účtu	55	55	55	25	25
Elektronický	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti na přepážce	60	60	70	70	80
Vklad hotovosti na přepážce	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti z bankomatu ČSOB	6	6	6	5	5
Výběr hotovosti z jiného bankomatu	35	35	35	40	40
Internetové bankovníctví	0	0	0	0	0
Příchozí platba	0	0	0	0	0
Odchozí platba (TP) elektronicky	2	2	2	5	5
Příkaz k inkasu	6	6	6	5	5
Vedení platební karty	0	0	0	0	0
Celkem za položky (v Kč.)	164	164	174	160	160

Zdroj: "Historické sazebníky", vlastní tvorba

Poplatek za vedení účtu je u společnosti Československá obchodní banka od roku 2014 do roku 2016 zatížen cenou 55 Kč. V dalších letech se cena poměrně snížila na hodnotu 25 Kč. Elektronický výpis je pro klienty zcela zdarma po celou sledovanou dobu. Poplatek za výběr hotovosti na přepážce měl od roku 2014 do roku 2015 hodnotu 60 Kč. Od roku 2016 do roku 2017 tento poplatek narostl a dostal se na částku 70 Kč. V posledním roce dosáhl vůbec nejvyšší hodnoty, tj. 80 Kč. Vklad hotovosti na přepážce je pro klienty bez poplatku. Výběr hotovosti z bankomatu je od roku 2014 do roku 2016 zatížen hodnotou 6 Kč. Od roku 2017 došlo k mírnému snížení na 5 Kč. Za výběr hotovosti z jiného bankomatu si banka účtovala od roku 2014 do roku 2016 částku 35 Kč. Od roku 2017 se hodnota navýšila na 40 Kč. Internetové bankovníctví a příchozí platba je pro klienty zdarma. Odchozí platba byla v rámci běžného účtu zpoplatněna částkou 2 Kč. Od roku 2017 se cena navýšila na 5 Kč. Příkaz k inkasu byl od roku 2014 do roku 2016 zatížen částkou 6 Kč. Od roku 2017 částka poklesla na 5 Kč. Poplatek za platební kartu je za celé období zcela zdarma. Platební karta nezahrnuje cestovního pojištění. Klient by za pojištění připlatil 300 Kč ročně.

Komerční banka-přehled vybraných poplatků

Tabulka 13: Přehled vybraných poplatků Komerční banky (2014-2018)

KOMERČNÍ BANKA					
	Můj Účet				
	2014	2015	2016	2017	2018
Vedení účtu	68	0	0	0	0
Elektronický výpis	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti na přepážce	60	75	75	75	75
Vklad hotovosti na přepážce	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti z bankomatu KB	9	9	9	0	0
Výběr hotovosti z jiného bankomatu	39	39	39	39	39
Internetové bankovníctví	0	0	0	0	0
Příchozí platba	5	5	5	5	6
Odchozí platba (TP) elektronicky	6	6	6	6	6
Příkaz k inkasu	6	6	6	6	6
Vedení platební karty	0	0	0	0	0
Celkem za položky (v Kč.)	193	140	140	131	132

Zdroj: "Historické sazebníky", vlastní tvorba

V roce 2014 si Komerční banka účtovala poplatek za vedení účtu ve výši 68 Kč. Od roku 2015 je vedení účtu zdarma. Elektronický výpis byl o počátku sledovaného období zcela zdarma. Výběr hotovosti na přepážce je na začátku sledovaného období zpoplatněn částkou ve výši 60 Kč. Od roku 2015 došlo k nárůstu ceny za tento poplatek na 75 Kč. Výběr z bankomatu KB je od roku 2014 navýšen na cenu 9 Kč, avšak při výběru v dalším měsíci je klientovi částka za výběr vrácena. V roce 2015 je nabídka podobně zvýhodněna, a to za podmínky minimálně dvou výběrů v daném měsíci. Částku uvádím v plném rozsahu z důvodu možnosti nevyužití této nabídky. Vklad hotovosti na přepážce je po celou sledovanou dobu zcela zdarma. Výběr hotovosti z jiného bankomatu je zatíženou vyšší sazbou, než je tomu u bankomatů Komerční banky. Od roku 2014 byl výběr zatížen cenou ve výši 39 Kč. Internetové bankovníctví je pro všechny klienty zcela zdarma. Příchozí platba je od roku 2014 do roku 2015 zpoplatněna ve výši 5 Kč. Od roku 2017 se tento poplatek navýšil na 6 Kč. Odchozí platba byla v rámci běžného účtu zpoplatněna částkou 6 Kč po celou sledovanou dobu. Příkaz k inkasu se vyvíjel stejně jako odchozí platba, tedy 6 Kč za položku. Poplatek za platební kartu je za celé období zcela zdarma včetně cestovního pojištění.

UniCredit Bank-přehled vybraných poplatků

Tabulka 14: Přehled vybraných poplatků UniCredit Bank (2014-2018)

UNICREDIT BANK					
	U konto				
	2014	2015	2016	2017	2018
Vedení účtu	0	0	0	0	0
Elektronický výpis	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti na přepážce	55	55	55	100	100
Vklad hotovosti na přepážce	0	0	0	0	0
Výběr hotovosti z bankomatu UCB	5	5	5	5	5
Výběr hotovosti z jiného bankomatu	30	30	30	30	30
Internetové bankovníctví	0	0	0	0	0
Příchozí platba	0	0	0	0	0
Odchozí platba (TP) elektronicky	6	6	6	6	6
Příkaz k inkasu	6	6	6	6	6
Vedení platební karty	0	0	0	0	0
Celkem za položky (v Kč.)	102	102	102	147	147

Zdroj: "Historické sazebníky", vlastní tvorba

Poplatek za vedení účtu je od začátku sledovaného období pro klienty zdarma stejné podmínky platí i pro elektronický výpis, který je taktéž pro klienty po celou dobu zdarma. Výběr hotovosti na přepážce byl od roku 2014 do roku 2016 zatížen cenou 55 Kč. V následujících letech částka velmi narostla až na hodnotu 100 Kč. Vklad hotovosti na přepážce je pro klienty zdarma. Za výběr hotovosti z bankomatu UCB si po celou sledovanou dobu banka účtuje 5 Kč. Stejně tak i poplatek za výběr hotovosti z jiného bankomatu je po celou dobu konstantní, tj. 30 Kč. U výběrů z bankomatu nabízí banka pro klienty zvýhodněné podmínky a při splnění určitých podmínek mohou být tyto služby zcela zdarma. Částky uvádím záměrně z důvodu možnosti nevyužití těchto podmínek. Internetové bankovníctví a příchozí platba je po celou dobu pro klienty zdarma. Odchozí platba byla v rámci běžného účtu zpoplatněna částkou 6 Kč, při dodržení podmínek běžného účtu je tato služba nezpoptatněna. Příkaz k inkasu byl stejně jako odchozí platba zatížen částkou 6 Kč po celou sledovanou dobu. Poplatek za platební kartu je za celé období zcela zdarma, ale neobsahuje cestovní pojištění. V takovém případě by klient zaplatil 750 Kč ročně.

4.1.6 Hodnocení běžných bankovních účtů – modelový příklad

Představme si modelový příklad klienta, který jako běžný uživatel má zájem o klasický běžný účet. Data jsou použita za rok 2018 a nejsou zde zahrnuta speciální zvýhodnění.

Klient pravidelně provádí tyto operace:

- 1x za měsíc provádí výběr hotovosti na přepážce
- 1x za měsíc provádí vklad hotovosti na přepážce
- 3x za měsíc výběr v bankomatu vlastní banky
- 2x za měsíc výběr z bankomatu cizí banky
- 3x za měsíc příchozí platba
- 10x za měsíc odchozí platba
- 3x za měsíc příkaz k inkasu
- 1x za měsíc zjištění zůstatku na účtu z bankomatu vlastní banky
- 1x za měsíc zjištění zůstatku na účtu z bankomatu cizí banky
- Využívá internetové bankovníctví
- Vlastní dvě debetní karty
- Měsíčně je mu zasílán elektronický výpis z účtu
- Využívá kontokorent

Tabulka 15: Bankovní poplatky v roce 2018 dle jednotlivých společností

	ČS	ČSOB	KB	UCB
POPLATKY	Základní účet	Základní účet	Můj Účet	U konto
Vedení účtu	0	25	0	0
Elektronický výpis	0	0	0	0
Výběr hotovosti na přepážce (1x)	80	80	75	100
Vklad hotovosti na přepážce (1x)	0	0	0	0
Výběr hotovosti z vlastního bankomatu (3x)	15	15	0	15
Výběr hotovosti z cizího bankomatu (2x)	80	80	78	60
Internetové bankovníctví	0	0	0	0
Příchozí platba (3x)	0	0	18	0
Odchozí platba (TP) elektronicky (10x)	50	50	60	60
Příkaz k inkasu (3x)	15	15	18	18
Vedení platební karty	0	0	0	0
Vedení druhé platební karty	25	45	41	42
Vedení kontokorent	25	0	0	20
Čerpání kontokorentu	0	0	0	0
Zjištění zůstatku na účtu – vlastní bankomat	0	0	0	0
Zjištění zůstatku na účtu – cizí bankomat (1x)	20	25	25	0
Celkem za měsíc (v Kč.)	310	335	315	315
Úroková sazba na běžném účtu (v % p. a.)	0,10	0,00	0,00	0,01
Úroková sazba – kontokorent (v % p. a.)	18,90	18,90	19,99	18,00

Zdroj: vlastní tvorba

V tabulce č. 15 jsou znázorněny částky za určité bankovní poplatky, které jsou nabízené jednotlivými společnostmi v roce 2018. V tabulce je možné vidět, že poplatky za elektronický výpis, vklad hotovosti na přepážce, internetové bankovníctví, vedení platební karty, čerpání kontokorentu a zjištění zůstatku na účtu z bankomatu vlastní banky jsou na všech běžných účtech v roce 2018 nezaplatněny.

Poplatek za vedení účtu si v roce 2018 účtuje pouze Československá obchodní banka ve výši 25 Kč za měsíc.

Nejvyšší částku za výběr hotovosti na přepážce si účtuje UniCredit Bank ve výši 100 Kč za měsíc. Naopak nejnižší částku si účtuje Komerční banka ve výši 75 Kč za jeden výběr v měsíci.

Poplatek za výběr hotovosti z vlastního bankomatu je nejvýhodnější u Komerční banky. Ostatní společnosti jej nabízejí za stejnou cenu, tj. 15 Kč za tři výběry v měsíci.

Poplatek za výběr hotovosti z cizího bankomatu je nejvýhodnější u UniCredit Bank ve výši 60 Kč. Naopak nejvyšší částku si účtuje Česká spořitelna společně s Československou obchodní bankou ve výši 80 Kč za dva výběry v měsíci.

Příchozí platba je v roce 2018 zpoplatněna pouze na běžném účtu Komerční banky částkou 18 Kč za tři příchozí platby v měsíci.

Poplatek za odchozí platbu elektronicky je nejméně výhodný v rámci běžného účtu Komerční banky a UniCredit Bank tj. 60 Kč za 10 odchozích plateb v měsíci.

Poplatek za příkaz k inkasu je nejvýhodněji nabízen na běžném účtu České spořitelny a Československé obchodní banky tj. 15 Kč za tři příkazy k inkasu v měsíci.

Poplatek za vedení druhé platební karty si Česká spořitelna účtuje nejnižší částku ve výši 25 Kč za měsíc, naopak nejméně výhodný poplatek ve výši 45 Kč je nabízen na běžném účtu Československé obchodní banky.

Poplatek za vedení kontokorentu je nejvýhodnější na běžném účtu UniCredit Bank ve výši 20 Kč za měsíc. Běžný účet Československé obchodní banky a Komerční banky tento poplatek neuplatňuje. Čerpání kontokorentu je zatíženo úrokovou sazbou z vyčerpané částky.

Zjištění zůstatku na účtu z bankomatu cizí banky je nejméně výhodný v rámci běžného účtu Československé obchodní banky a Komerční banky tj. 25 Kč za zjištění zůstatku za měsíc. Poplatek je nabízen nejvýhodněji na běžném účtu od UniCredit Bank, kde je zcela zdarma.

Po závěrečném zhodnocení bankovních poplatků za měsíc vychází v rámci nabízených běžných účtu pro klienta nejvýhodněji tzv. Základní účet, který je nabízen Českou spořitelnou. Klient za tento běžný účet při využití všech zmiňovaných poplatků zaplatí 310 Kč za měsíc. Jako druhý nejvýhodnější běžný účet vychází Můj Účet nabízen Komerční bankou a U konto nabízeno UniCredit Bank s celkovou měsíční částkou ve výši 315 Kč. Nejhuře dopadl ČSOB Základní účet, který svou hodnotou dosáhl 335 Kč za měsíc.

5 ZÁVĚR

Na začátku byl stanoven cíl této bakalářské práce, a to posouzení významu poplatků v hospodaření bank a následná komparace poplatkové politiky bank v České republice. K dosažení tohoto cíle bylo důležité seznámit se s danou problematikou na bankovním trhu. To obnášelo přesně definovat jednotlivé pojmy týkající se bankovního sektoru a hospodaření bank a určit si přesné parametry, které vzápětí podléhaly analýze. Tyto poznatky byly shrnuty v teoretické části práce.

V praktické části bylo využito znalostí z teoretické části. První krok vedl k analýze vybraných společností a následnému zhodnocení vývoje úrokových nákladů a výnosů za období pěti let. Na základě analýzy bylo zjištěno, že čistý úrokový výnos společností Česká spořitelna, Komerční banka a Československá obchodní banka od začátku sledovaného období mírně klesal na rozdíl od UniCredit Bank, u které byl spíše stabilní. Od roku 2017 všechny společnosti zaznamenaly nárůst čistého úrokového výnosu.

Za stejné období byla provedena analýza i čistého výnosu z poplatků a provizí, kde bylo výsledkem, že největší pokles čistého výnosu z poplatků a provizí zaznamenala Česká spořitelna, stejně tak i Komerční banka, u které oproti České spořitelně neklesal v takovém rozsahu. Naopak Československá obchodní banka a UniCredit Bank v posledních letech zaznamenala spíše nárůst tohoto výnosu.

Posléze byla provedena analýza provozního zisku bank. Záměrem bylo, zjistit z kolika procent se podílí čistý úrokový výnos a čistý výnos z poplatků a provizí na provozním zisku banky. Výsledkem bylo, že procentuální podíl čistého výnosu z poplatků a provizí na provozním výnosu České spořitelny a Československé obchodní banky klesal během období. U Komerční banky a UniCredit Bank docházelo naopak k jeho nárůstu.

Další analýza byla zaměřena na zjištění počtu klientů. U každé společnosti byl zaznamenán vývoj za období pěti let. Zjištění vedlo k tomu, že Česká spořitelna má absolutně nejvyšší počet klientů po celou sledovanou dobu. Na základě těchto znalostí bylo analyzováno, kolik průměrně zaplatí jeden klient na poplatcích za rok. Závěrem analýzy bylo, že nejhorších výsledků dosáhla Československá obchodní banka a Česká spořitelna, kde nejvyšší hodnota za období přesahuje maximálně 2.500 Kč za rok. O něco lépe dopadla Komerční banka, kde nejvyšší hodnota za období přesahuje 4.200 Kč za rok. Nejlepšího výsledku dosáhla UniCredit Bank, kde nejvyšší hodnota za období přesahuje 11.000 Kč za rok. Významným a neopomenutelným faktorem, který ovlivňuje velikost zaplacených

poplatků na jednoho klienta, je struktura klientů. Lze předpokládat, že velikost zaplacených poplatků u fyzických osob bude výrazně nižší než u právnických osob.

Poslední část se zabývala analýzou vybraných poplatků, které jsou v rámci běžného účtu účtované za jednotlivé položky dle společností za období pěti let. Následně byl vytvořen modelový příklad potencionálního klienta, který si vybírá ze čtyř běžných účtu v roce 2018. Tyto účty obsahovaly poplatky účtované v rámci měsíce na základě klientových preferencí. Současně je nutné upozornit, že rozdíly nákladů na poplatky u jednotlivých běžných účtů jsou minimální a pohybují se v rámci desítek Kč. Závěrem bylo, že v rámci nabízených běžných účtu je pro modelového klienta nejvýhodnější tzv. Základní účet, který je nabízen Českou spořitelnou. Klient za tento běžný účet zaplatí 310 Kč za měsíc. Jako druhý nejvýhodnější běžný účet dopadl Můj Účet nabízen Komerční bankou a U konto nabízeno UniCredit Bank s celkovou měsíční částkou ve výši 315 Kč. Nejhůře dopadl ČSOB Základní účet, který svou hodnotou dosáhl 335 Kč za měsíc.

Probírané téma je velmi aktuální a lze k němu přistupovat z mnoha úhlů pohledů, proto by bylo zajímavé se tímto tématem zabývat i nadále.

I. SUMMARY

The bachelor thesis focuses on the comparison of bank fees policy in the Czech Republic, especially in terms of fee income. There are numbers of banking companies on the Czech market that offer many services to their clients and determine many fees.

The thesis is devoted to the historical development of banking and the structure of the Czech banking system. It also focuses on monetary policy, which, through some instruments, creates measures in the form of fees and other regulations. Bachelor thesis also deals with banking sector and its regulation within czech market as well.

This work is based on analysis and comparison of fee income and interest income, which make up the operating profit of banks and also deals with analysis number of clients.

The result is to evaluate the impact of bank fees on the Czech market and of clients.

Key words: bank fees, fee policy, net fee, comparison

II. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

- [1] Jílek, J. & Dittrichová, J. (2013)., *Finance v globální ekonomice: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. V Praze: Grada.
- [2] Jílek, J. & Dittrichová, J. (2013)., *Finance v globální ekonomice: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. 6., aktualiz. vyd. V Praze: Grada.
- [3] Jindra, Z., Jakubec, I. & Puchinger, Z. (2015)., *Hospodářský vzestup českých zemí od poloviny 18. století do konce monarchie*. V Praze: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum.
- [4] Kašparovská, V., Jakubec, I. & Puchinger, Z. (2006)., *Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly*. V Praze: C. H. Beck.
- [6] Mejstřík, M., Pečená, M., & Teplý, P. (2014)., *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Karolinum.
- [7] Mishkin, F. S., Matthews, K., & Giulliodori, M. (2013)., *The enomics of money, banking and financial markets (European edition)*. Harlow: Pearson.
- [8] Polouček, S., & Dittrichová, J. (2009)., *Peníze, banky, finanční trhy: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. V Praze: C. H. Beck.
- [9] Polouček, S., Hobza V., & Puchinger, Z. (2006)., *Bankovníctví*. V Praze: C. H. Beck.
- [10] Pospíšil, R., Hobza, V., & Puchinger, Z. (2006)., *Finance a bankovníctví*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- [11] Ptatscheková, J., & Dittrichová, J. (2013)., *Dvacet let české koruny: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. V Praze: Grada.
- [12] Půlpánová, Stanislava. (2007)., *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha: Oeconomica.
- [13] Revenda, Z. & Dittrichová, J. (2015). *Peněžní ekonomie a bankovníctví: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. 6., aktualiz. vyd. V Praze: Management Press.
- [14] Revenda, Z. (2011)., *Centrální bankovníctví* 3. aktualiz. vyd. Praha: Management Press.

Internetové zdroje

- [15] Bankovní statistika [Online]. [cit. 2019-06-08]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni-statistika/bankovni-statistika/
- [16] Historické sazebníky [Online]. [cit. 2019-05-30]. Dostupné z: <https://www.bankov-nipoplatky.com/historicke-sazebniky>
- [17] Historie ČNB [Online]. [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/dejiny_instituce/
- [18] Hospodářské výsledky [Online]. [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/o-nas/hospodarske-vysledky>
- [19] Inkaso [Online]. [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/inkaso>
- [20] Kdo jsme [Online]. [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/o-nas/kdo-jsme>
- [21] Licencování [Online]. [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/postaveni-dohledu/dohled-nad-uverovymi-institucemi/licencovani/>
- [22] O bance [Online]. [cit. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/o-bance.html>
- [23] O bance [Online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance>
- [24] O ČSOB a skupině [Online]. [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>
- [25] Platební karty a jejich druhy [Online]. [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/15744-platebni-karty-a-jejich-druhy>
- [26] Počty subjektů [Online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SE-STAVY?p_sestuid=33049&p_strid=BAA&p_lang=CS
- [27] Povinně uveřejňované informace [Online]. [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/povinne-uvarejnovane-informace>

- [28] Sipo [Online]. [cit. 2018-12-22]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platetni-a-financni-sluzby-cr/sipo>
- [29] Účty a spoření [Online]. [cit. 2018-12-14]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/hledat/?q=%C3%BAhrada>
- [30] Výkaz zisku nebo ztráty [Online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SE-STAVY?p_sestuid=55229&p_strid=BAE&p_lang=CS
- [31] Výroční a pololetní zprávy [Online]. [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/pro-investory/vykazy-a-vysledky/vyrocni-a-pololetni-zpravy>
- [32] Výroční zprávy [Online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.unicredit-bank.cz/cs/o-bance/vysledky/vyrocni-zpravy.html>
- [33] Základní ukazatele banky [Online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/icd_bs_cs.pdf
- [34] Zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách [Online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>

III. SEZNAM SCHÉMÁT, TABULEK A GRAFŮ

Seznam schémat

Schéma 1: Jednostupňový a dvoustupňový bankovní systém..... 13

Seznam tabulek

Tabulka 1: Banky vznik /zánik..... 10

Tabulka 2: Banky dle velikosti..... 10

Tabulka 3: Banky dle vlastnictví..... 11

Tabulka 4: Základní informace ČS 2018 22

Tabulka 5: Základní informace ČSOB za rok 2018 22

Tabulka 6: Základní informace KB 2018..... 23

Tabulka 7: Základní informace UCB za rok 2018 23

Tabulka 8: Skladba provozního výnosu od roku 2014 do roku 2018 dle jednotlivých společností..... 33

Tabulka 9: Počet klientů vybraných bankovních společností (v mil.) 35

Tabulka 10: Vývoj průměrně zaplacených poplatků na klienta za rok za období 2014-2018 dle jednotlivých společností.....	36
Tabulka 11: Přehled vybraných poplatků České spořitelny (2014-2018)	38
Tabulka 12: Přehled vybraných poplatků Československé obchodní banky (2014-2018)	39
Tabulka 13: Přehled vybraných poplatků Komerční banky (2014-2018)	40
Tabulka 14: Přehled vybraných poplatků UniCredit Bank (2014-2018).....	41
Tabulka 15: Bankovní poplatky v roce 2018 dle jednotlivých společností	43

Seznam grafů

Graf 1: Výnosy z poplatků a provizí všech bank v ČR	15
Graf 2: Náklady na poplatky a provize všech bank v ČR.....	16
Graf 3: Struktura úrokových výnosů a nákladů České spořitelny (2014–2018).....	24
Graf 4: Struktura úrokových výnosů a nákladů Československé obchodní banky (2014-2018)	25
Graf 5: Struktura úrokových výnosů a nákladů Komerční banky (2014-2018)	26
Graf 6: Struktura úrokových výnosů a nákladů UniCredit Bank (2014-2018).....	27
Graf 7: Vývoj čistého úrokového výnosu za období 2014–2018 dle jednotlivých společností	28
Graf 8: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize České spořitelny (2014-2018)	29
Graf 9: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize Československé obchodní banky (2014-2018).....	30
Graf 10: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize Komerční banky (2014-2018)	31
Graf 11: Struktura výnosů a nákladů na poplatky a provize UniCredit Bank (2014-2018)	32
Graf 12: Vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí za období 2014-2018 dle jednotlivých společností	33
Graf 13: Podíl čistého výnosu z poplatků a provizí od roku 2014 do roku 2018	34